

Grau en Ciències Polítiques i de l'Administració
Universitat Pompeu Fabra
Treball de Fi de Grau 2022 - 2023

**ABOLICIÓ DE LA PROSTITUCIÓ:
Disseny d'una Política Pública en el marc legal
Espanyol**

Anna Farran Martí
NIA: 229201

Tutoria del treball:
José María Castellano

DECLARACIÓ D'AUTORIA I ORIGINALITAT

Jo, Anna Farran Martí, certifico que el present treball no ha estat presentat per a l'avaluació de cap altra assignatura, ja sigui en part o en la seva totalitat. Certifico també que el seu contingut és original i que en soc l'única autora, no incloent cap material anteriorment publicat o escrit per altres persones llevat dels casos indicats al llarg del text.

Anna Farran Martí
Barcelona, juny del 2023

*«Dir que les dones tenen dret a vendre's
és amagar que els homes tenen dret a comprar-les»*

Françoise Héritier

Resum

El present treball de final de grau aborda la viabilitat d'implementar una Política Pública abolicionista de la prostitució a l'Estat Espanyol. Mitjançant una revisió bibliogràfica exhaustiva de la literatura, la comparació de casos reals i l'anàlisi particular del cas espanyol, s'examinen els principals abordatges per afrontar la prostitució i els seus resultats, així com s'avalua la necessitat d'adoptar un enfocament abolicionista en l'actualitat. És per això que es proposa un marc integral d'abordatge que inclou la despenalització de les dones prostituïdes, l'enfocament en la demanda, la prevenció i l'educació en l'abolicionisme i la introducció de programes d'ajuda i reinserció. La investigació conclou amb l'elaboració d'una proposta pròpia abolicionista de la prostitució adaptada al marc legal espanyol amb l'objectiu d'erradicar la violència que pateixen les víctimes del sistema prostitucional així com avançar cap a una societat més justa i igualitària.

Paraules clau: prostitució, consentiment, abolicionisme, violència de gènere, polítiques públiques.

Abstract

This thesis addresses the viability of implementing an abolitionist public policy on prostitution in Spain. Through an exhaustive bibliographic review of the literature, the comparison of real cases and the particular analysis of the Spanish situation, the main approaches to confront prostitution and their results are examined, as well as the need to adopt an abolitionist approach at present. Therefore, a comprehensive approach framework is proposed which includes the decriminalization of prostituted women, the focus on demand, the prevention and education in abolitionism, and the introduction of assistance and reintegration programs. The research concludes with the elaboration of an abolitionist proposal on prostitution adapted to the Spanish legal framework, with the aim of eradicating the violence suffered by the victims of the prostitution system and moving towards a fairer and more egalitarian society.

Keywords: prostitution, consent, abolitionism, gender violence, public policies.

ÍNDEX

1. Introducció	7
1.1. <i>Preguntes d'investigació</i>	8
2. Marc Teòric	9
2.1. <i>Què és la prostitució?</i>	9
2.1.1. Aproximació teòrica	9
2.1.2. El consentiment i la lliure elecció	10
2.2. <i>Prostitució i Feminisme</i>	12
2.2.1. <i>Postura Prohibicionista</i>	12
2.2.2. <i>Postura Regulacionista</i>	12
2.2.3. <i>Postura Abolicionista</i>	13
3. Metodologia	15
3.1. <i>Hipòtesis</i>	15
3.2. <i>Mètode</i>	15
4. Anàlisi	17
4.1. <i>Anàlisi de Casos Pràctics</i>	17
4.1.1. <i>Model prohibicionista: Estats Units</i>	17
4.1.2. <i>Model abolicionista: Suècia</i>	20
4.1.3. <i>Model regulacionista: Països Baixos</i>	22
4.1.4. <i>El cas de l'Estat Espanyol</i>	24
4.1.4.1. <i>Contextualització històrica</i>	24
4.1.4.2. <i>Situació actual i context polític i social</i>	26
4.1.4.3. <i>Legislació vigent</i>	26
4.1.4.4. <i>Dades i rendiment</i>	27
4.1.5. <i>Resum dels resultats</i>	28
4.2. <i>Acceptació social del model abolicionista</i>	30
4.2.1. <i>Conclusions</i>	30
4.3. <i>Proposta de política pública abolicionista de la prostitució</i>	31
4.3.1. <i>Objectius</i>	31
4.3.2. <i>Marc legal i normatiu</i>	32
4.3.3. <i>Estratègies i accions</i>	34
6. Conclusions	36
7. Bibliografia	38
8. Annexos	41

1. Introducció

El Conveni per a la Repressió i el Tràfic de Persones i de l'Explotació de la Prostitució Aliena aprovat per l'ONU l'any 1949 i ratificat per l'Estat Espanyol l'any 1962, afirma "*que la prostitució i el mal que l'acompanya, el tràfic de persones per a fins de prostitució, són incompatibles amb la dignitat i el valor de la persona humana i posen en perill el benestar de l'individu, de la família i de la comunitat*" (ONU, 1949). A més, l'any 1983 l'Estat Espanyol també va ratificar el Conveni per a l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona, que al sisè article afirma que els estats membres prendran les mesures pertinents, inclús a escala legislativa, per a eliminar qualsevol forma de tràfic de dones i explotació sexual (ONU, 1981).

Tot i això, el 39% d'homes espanyols han consumit prostitució, col·locant l'estat com al tercer del món en consum d'aquesta pràctica. Pilar Llop, ministra de justícia, assegurava que Espanya és el primer país europeu en consum de prostitució, amb almenys 45.000 dones exercint-la. A més, s'estima que entre un 90 i un 95% d'aquestes dones són víctimes del tràfic de persones (Martín, 2021).

L'objectiu principal d'aquest treball és comprovar si el model abolicionista de la prostitució és viable a l'Estat Espanyol, així com demostrar que l'abolicionisme és l'únic model sociojurídic que reconeix l'existència de la prostitució i lluita per a la seva erradicació (Ballester, 2021), i ofereix prevenció, protecció i reparació a les víctimes (Tiganus, 2021). Per tant, qualsevol altra proposta serà insuficient.

Aquest model entén que el problema és la demanda de prostitució i, en conseqüència, qui la consumeix i el sistema que ho permet. Mitjançant aquesta investigació, espero ser capaç de demostrar que abolir la prostitució no és una utopia, i que l'abolicionisme no només és viable, sinó també desitjable.

A més, la present recerca pretén generar consciència de la necessitat d'un canvi legislatiu pel que fa a prostitució, així com evidenciar la situació de violència que pateixen diàriament les víctimes d'aquest sistema. L'alegalitat que hi ha actualment envers la prostitució a Espanya té unes conseqüències catastròfiques en la vida de dones i nenes, que són estigmatitzades i marginades.

També trobo vital abordar aquesta problemàtica des de la perspectiva dels drets humans, tenint en compte que les normes de dret internacional reconeixen que la prostitució és una violació dels drets de les persones. Sense anar més lluny, la prostitució com a activitat vulnera el dret a la dignitat humana, a la salut, a la llibertat i a la seguretat, a no ser discriminat per raó de gènere, a no patir esclavitud i a la integritat física i mental, entre d'altres. És per això que abordo aquesta investigació partint de la premissa que la prostitució és una forma de violència cap a la dona on als consumidors, en la grandíssima majoria homes, se'ls assegura el lliure l'accés als cossos de les dones, tractats com una mercaderia (Ballester, 2021).

Adicionalment, penso que la rellevància d'aquest treball rau, en primer lloc, en la necessitat d'introduir a l'agenda política una problemàtica tan oblidada i menystinguda com la prostitució, que durant dècades ha estat silenciada i ignorada des de partits i institucions. Entenem que les Polítiques Públiques són les respostes de l'Estat a situacions socialment problemàtiques (Salazar, 2012), i per tant resulta adequat proposar l'adopció d'aquestes per tal de lluitar contra una problemàtica tan rellevant i actual com és l'explotació sexual.

D'altra banda, com a dona, em sento especialment interpel·lada per aquesta qüestió. Diàriament, milers de dones i nenes són coaccionades i obligades a vendre el seu cos i la seva sexualitat, transformant-les en un producte creat i distribuït pel plaer i la satisfacció masculina. És per això que cal estudiar i legislar per tal d'acabar amb aquesta indústria, que no només vulnera dels drets humans i de les dones, sinó que també fomenta la violència i la desigualtat de gènere.

Així mateix, trobo important difondre dades i informació relacionada amb la prostitució, per tal de generar consciència social i desmentir mites i falses creences sobre aquesta activitat. Per acabar, recentment diversos grups polítics i de pressió han portat l'explotació sexual al debat públic, i és per això que crec que és el moment idoni per realitzar aquest estudi.

Finalment, penso que és una tasca molt rellevant per tal de posar el focus allò que és rellevant: les dones víctimes del sistema prostitucional. És necessari desxifrar i analitzar quines tendències existeixen i quines són les millors solucions davant la prostitució. D'altra banda, i tenint en compte les particularitats del cas espanyol, crec que és crucial desenvolupar propostes que s'adaptin a aquest context, i demostrar així la viabilitat de polítiques abolicionistes a l'Estat Espanyol. A més, el recent debat sorgit arrel la proposta abolicionista del PSOE, ha establert un precedent històric que no només ha posat per primer cop l'explotació sexual de les dones a l'agenda política, sinó que també augmenta encara més la rellevància d'aquesta investigació.

1.1. Preguntes d'investigació

Per tal d'abordar aquesta recerca, m'he plantejat les següents preguntes d'investigació:

(P1) És la prostitució una forma més de violència de gènere o és una forma de treball lícita?

(P2) És possible analitzar el consentiment sense tenir en compte les condicions materials que travessen a l'individu?

(P3) És el model abolicionista el més adequat per a protegir a les dones en situació de prostitució?

(P4) És viable implementar un sistema abolicionista de la prostitució a l'Estat Espanyol en l'actualitat?

(P5) Per què a l'Estat Espanyol no està regulada la prostitució?

2. Marc Teòric

2.1. *Què és la prostitució?*

Definir la prostitució pot resultar una tasca complicada. Carole Pateman va descriure-la com la pràctica social que fa possible que els homes obtinguin sexe a canvi de diners, i que s'articula com una de les bases fonamentals del contracte sexual¹ (Pateman, 1995). Així mateix, altres autores feministes afirmen que la prostitució té un efecte negatiu no només sobre les dones que l'exerceixen, sinó sobre el conjunt de dones en general, ja que confirma i consolida les definicions patriarcal que les oprimeixen, assumint que la funció principal de les dones és estar al servei sexual dels homes (Hofman, 1997). A més, recentment el Parlament Europeu advertia que la prostitució és *una forma d'esclavitud incompatible amb la dignitat humana i els seus drets fonamentals* (Parlament Europeu, 2021).

Pel que fa a la present recerca i assumint la teoria feminista, definirem la prostitució com la compra de serveis sexuals a canvi d'una retribució econòmica, generalment per part d'un home cap a una dona, i entesa com una forma de dominació patriarcal i violència sexual i de gènere que perpetua la cultura de la violació i la discriminació vers les dones, així com la noció de què la sexualitat i els cossos de les dones són un objecte de consum, entre d'altres.

2.1.1. *Aproximació teòrica*

Tot fenomen social ha d'estar sotmès a processos permanents de legitimació per tal que es pugui reproduir al llarg d'extensos períodes històrics. Les societats produeixen relats sobre els fets socials que les componen per tal que els individus acceptin l'ordre social. Aquests relats no són immutables, sinó que estan en permanent procés de construcció i, sense ells, els fets socials no podrien tenir un lloc a l'imaginari col·lectiu. Addicionalment, existeix una estreta relació entre aquests relats i les estructures de poder. Les narratives es fabriquen per tal de legitimar entramats socials i institucionals en funció dels interessos de les elits i grups dominants, en aquest cas les elits masculines i neoliberals, amb l'objectiu de naturalitzar la prostitució fins que esdevingui quelcom acceptat socialment (Bedia, 2016).

Des de l'imaginari social i cultural, la prostitució s'ha entès com una condició despectiva i humiliant per a les dones, que comporta l'apropiació de forma col·lectiva dels seus cossos, convertint-les en dones públiques a l'abast de tothom (Puleo, 2017) a les que es categoritza en funció de la seva sexualitat. Addicionalment, sovint es veu la prostitució com un mal inevitable, necessari per protegir a la societat d'altres mals majors, com violacions o agressions.

En efecte, històricament s'ha descrit la prostitució com *l'ofici més antic del món*. Tanmateix, que una realitat social hagi existit durant llargs períodes històrics no pot ser utilitzat com a legitimació, suggerint que té un caràcter universal i forma part d'un ordre natural que, per molt que s'intenti, és

¹ Terme acunyat per Carole Pateman (1988) on descriu el contracte (entès com el contracte previ al contracte social definit per Rousseau) mitjançant el que els homes van establir un dret polític sobre les dones i van distribuir-se l'accés als cossos femenins fèrtils

impossible d'alterar (Bedia, 2016). De fet, no té sentit afirmar que és impossible abolir la prostitució perquè es tracta d'una activitat que ha perdurat durant dècades, ja que això tan sols evidencia que la violència i l'explotació dels cossos de les dones es dona des de l'antiguitat de forma sistemàtica, no que sigui impossible de solucionar.

Justificar que la prostitució és una realitat natural inevitable comporta afirmar que la sexualitat masculina és incontrolable i, per això, la femenina ha d'estar al servei d'aquest desig masculí, a través de la prostitució o del matrimoni. La legitimació de la prostitució parteix tàcitament de la sexualitat masculina com a pulsó impossible de gestionar culturalment (Bedia, 2016). Per tant, la prostitució sorgeix en gran mesura de l'assumpció de què la sexualitat masculina és un dret. És per això que és de vital importància recalcar que la sexualitat no és un dret i que, de cap manera, aquesta pot justificar la vulneració dels drets de les dones.

En un context capitalista, resulta evident pensar que existirà oferta de qualsevol mena de producte o servei. Tanmateix, la problemàtica radica en el dret dels homes a comprar i accedir lliurement als cossos de les dones, i el que és més greu, la satisfacció al voltant d'això. La prostitució existeix perquè els homes han après a obtenir gratificació posseint el cos de les dones canvi d'un preu (Álvarez i Garcia, 2012), i el que hauria de preocupar-nos no és que hi hagi dones disposades a mercantilitzar el seu cos, sinó que hi hagi homes capaços a comprar la voluntat, el cos i el consentiment d'una dona i, que a més, n'extreguin un plaer.

En les paraules de l'activista Amèlia Tiganus: *“La prostitució és el lloc on la violència sexual és justificada per l'intercanvi de diners. (...) En aquest món neoliberal on tot es compra, el nostre desig s'anul·la i el desig masculí sembla un dret”* (Ranea, 2018). La prostitució de les dones és un privilegi masculí.

2.1.2. *El consentiment i la lliure elecció*

Dos dels conceptes que més surten a relleu quan es parla de prostitució són el consentiment i la lliure elecció. Hi ha límits dins del consentiment? És realment la prostitució una feina com qualsevol altre?

Històricament, aquests termes han generat discrepàncies radicals entre els sectors feministes, que han acabat dividint-se entre dues postures teòriques i polítiques completament enfrontades; d'un costat, les favorables a la normalització legal i social de la prostitució, i d'altra banda les que plantegen com a objectiu normatiu la desaparició d'aquesta pràctica (De Miguel, 2012).

Rey Martínez digué que la prostitució és una feina com qualsevol altre en el moment que és voluntàriament escollida i exercida, i que, per tant, mereix el mateix reconeixement, regulació i tutela que la resta d'oficis (Rey Martínez, 2006). Aquesta afirmació presenta un gran problema, ja que parla de la voluntarietat de les prostitutes d'exercir la prostitució.

Tanmateix, com expliquen Álvarez y Garcia, que hi hagi dones prostituïdes que reivindiquin que ho han escollit lliurement no parla de llibertat, sinó de supervivència (Álvarez y Garcia, 2012). És a dir, el consentiment no implica lliure elecció, ni legitima un acte consentit. De fet, el mateix concepte explica una situació de desigualtat, on hi ha una part activa que proposa i una passiva que accedeix (Tiganus, 2021).

Per exemple, la Síndrome de la dona maltractada es dona quan les víctimes de violència de gènere adopten el model mental del maltractador com a mecanisme de supervivència (Walker, 2009). Tot i això, resulta impossible pensar que una víctima de la violència de gènere ha consentit les agressions i el maltractament. Amb la prostitució es compleix el mateix patró, ja que els interessos immediats que ocupen el camp de la consciència, com és la necessitat de sobreviure, oculten els interessos objectius, com seria protegir la integritat física o mental, però mai els legitima (Álvarez i Garcia, 2012). Amelia Tiganus afirma: *“El consentiment, de vegades, es confon amb resignació; una dona prostituïda accedeix a l'única opció que està al seu abast, i la seva conformitat tan sols deriva del fet d'haver d'adaptar-se a les condicions de desigualtat establertes pel consumidor”* (Tiganus, 2020). Resulta incoherent defensar la prostitució des del consentiment individual, sobretot quan consentir és massa sovint sinònim de sobreviure.

Resulta important destacar que la sexualitat ha de ser un acte no només consentit, sinó també desitjat. Per molt que algú accedeixi a mantenir relacions sexuals, si no hi ha desig es tracta d'un abús, encara que hi hagi consentiment. Consentir pot ser resultat de molts factors circumstancials, com la por, la necessitat de recursos o la coacció, i és per això que la sexualitat ha de ser lliure i consensuada, però sobretot desitjada.

A més, com argumentà Fraise: *“per als defensors de la prostitució, el consentiment és una decisió contractual, ja que des de l'anàlisi de la dominació, el consentiment no té el valor de l'opció: és una coacció”* (Fraise, 2011). És a dir, els qui pretenen veure en la prostitució un contracte entre dues parts, assumeixen la llibertat de les parts sense tenir en compte un fet fonamental: la desigualtat de poder i de recursos amb què cada part arriba a la negociació (Álvarez i Garcia, 2012).

Així doncs, no es pot parlar de lliure elecció quan les dones i nenes prostituïdes es troben en una posició de risc on l'única opció de supervivència és l'explotació sexual. De fet, segons un informe elaborat per Càritas (2016), la majoria de les dones prostituïdes a l'estat espanyol són immigrants, de menys de trenta-cinc anys, amb baix nivell educatiu i amb fills. A més, com destacava un estudi de la UGT l'any 2006, el 95% de la prostitució no és voluntària (UGT, 2006²). En addició, entre un 63% i un 80% de les dones prostituïdes han estat víctimes de violacions, i tenen un risc quaranta cops superior a ser assassinades. Finalment, cal destacar que un 67% de les dones prostituïdes presenten trastorn d'estrès posttraumàtic, similar al patit pels veterans de la guerra del Vietnam (Claveria, 2018). Aquestes dades demostren que el perfil de les dones prostituïdes és un perfil de risc, i que, com explica Silvia Chejter, no podem parlar de lliure elecció quan les dones que es prostitueixen ho fan en un context de vulnerabilitat social que influeix en el seu suposat consentiment (Daich, 2012).

Consegüentment, resulta evident afirmar què, quan parlem de prostitució, termes com el consentiment o la lliure elecció no tenen cabuda.

2.2. Prostitució i Feminisme

Tal com explica Elvira Villa Camarma, tots els enfocaments teòrics al voltant dels que s'estructuren les posicions ideològiques sobre prostitució, entre els que s'inclou el moviment feminista, difereixen en la manera en que conceben els cossos de les dones i la sexualitat (Villa, 2010).

² Comunicat emès per la Comissió Executiva Confederal. Extret de: <http://www.ugt.com/co-municados/2006/mayo/mayo2006.htm>

Existeixen tres models normatius principals a l'hora d'abordar la prostitució a nivell politico-social: l'abolicionisme, el prohibicionisme i el regulacionisme. Tots tres han tingut lloc, en major o menor grau, en algun estat al llarg de la història (Villa, 2010).

2.2.1. Postura Prohibicionista

L'enfocament prohibicionista parteix de la base de què la prostitució és una activitat sense legitimació moral, social o legal, que ha d'estar prohibida i perseguida pels poder públics (Curiel, 2008). Per tant, es tracta d'un model punitivista, basat en idees conservadores i misògines com la noció de la respectabilitat sexual femenina, que estableix que una dona prostituïda és menys respectable i digna.

Aquest model se sustenta en una ideologia tradicional, conservadora i majoritàriament de caràcter religiós, que concep la prostitució com un acte immoral, inherent a la naturalesa pecadora de les dones³, però necessari per a satisfer les necessitats sexuals irrefrenables dels homes. A més, tot i que aquest enfocament proposa perseguir de forma nominal a totes les parts involucrades (prostituta, puter i proxeneta), són les dones prostituïdes les que acaben sent penalitzades finalment, a més de l'estigma que suposa la prostitució (Tiganus, 2022).

Així doncs, el prohibicionisme pretén prohibir la prostitució i criminalitzar a les dones prostitutes, i per tant tan sols genera un canvi superficial basat en judicis morals, sense tenir en compte les condicions materials i econòmiques de les dones i nenes prostituïdes (Román, 2019). En addició, com argumenta l'activista Amelia Tiganus, (Tiganus, 2022) aquest model crea les condicions d'abandonament social funcionals a les xarxes de proxenetes.

2.2.2. Postura Regulacionista

El regulacionisme és un model teòric i jurídic que considera que la prostitució és una feina i, per tant, ha de ser regulada i reconeguda jurídicament. Pretén normativitzar i legalitzar la prostitució basant-se en la llibertat d'elecció individual de les dones (Claveria, 2018). Històricament, és la posició relacionada amb la branca del feminisme liberal⁴.

L'argument principal d'aquest enfocament és el dret a la lliure elecció de cada individu de dedicar-se a un ofici (Tapia Ateka, 2017). S'assumeix que aquesta elecció està condicionada per certes realitats materials i estructures d'opressió, i per tant les dones prostituïdes escullen sotmeses a un condicionament. Tot i això, el regulacionisme no veu diferències entre la decisió de dedicar-se a la prostitució o a una altra feina, més enllà de l'estigma social que suposa (Sánchez, 2017).

Així doncs, les postures regulacionistes posen el focus en la voluntat subjectiva de cada individu (Tapia, 2017), i divideixen la prostitució en dues categories: d'una banda, la forçada, que no ha de ser

³Les principals religions monoteistes han col·locat a la figura de la dona com a culpable de tot, com la primera pecadora. En el catolicisme, es veu representat en el relat d'Adam i Eva i en el judaisme en el de la primera dona, Lilith.

⁴Es tracta d'una branca de feminisme basada en nocions individualistes, que se centra en la capacitat de les dones d'aconseguir la igualtat individual a través de les pròpies accions i decisions (Tong, 2018).

permesa, i d'altra banda la voluntària, entesa com a activitat econòmica que no només ha de ser permesa, sinó també regulada i desestigmatitzada (Cardeñoso, 2021).

A més, assumeixen que la demanda de serveis sexuals sempre existirà, i per això és vital regular-ne l'oferta, per garantir condicions de seguretat per a ambdues parts. Defensen que, regulant la prostitució, la majoria dels problemes associats amb aquesta pràctica desapareixeran (Claveria, 2018).

Adicionalment, defensen que argumentar que la prostitució no és una feina lícita tan sols demostra prejudicis morals, assumint que la sexualitat té una connotació moral superior. Certes autores assenyalen que la prostitució qüestiona l'ordre patriarcal tradicional, i que resulta apoderant per a les dones, ja que els permet prendre decisions sobre la seva sexualitat (Claveria, 2018).

En conclusió, el regulacionisme defensa que la prostitució és una opció laboral més per a les dones, i reivindica la llibertat sexual i d'elecció d'aquestes.

2.2.3. Postura Abolicionista

Per últim, la postura abolicionista, que és en la que s'emmarca aquest estudi, entén que la prostitució no és una feina com qualsevol altre, sinó que és la mercantilització dels cossos de les dones i nenes i, en conseqüència, un atemptat contra la seva sobirania (Claveria, 2018).

A diferència del regulacionisme, les abolicionistes defensen que les dones prostituïdes no estan venent un servei sexual, sinó els seus cossos i la seva intimitat (Pateman, 1995).

Un dels principals arguments del moviment abolicionista es basa en les tesis de Kant sobre l'imperatiu categòric (Barja, 2020). Bàsicament, sostenen que és deshumanitzant la venda o l'ús de les facultats sexuals, en quant es tracta a la dona prostituïda com un fi i no com un mitjà. D'aquesta manera, el cos de la dona és utilitzat com un instrument (Cardeñoso, 2021). Per tant, l'abolicionisme entén que la prostitució objectivitzava a les dones atribuïnt als seus cossos i la seva sexualitat la condició de bé mercantilitzable.

A més, a diferència del prohibicionisme, aquest posicionament entén que les dones prostituïdes en cap cas són les culpables, i no busca pas prohibir per prohibir infantilitzant, estigmatitzant i deixant al marge a les prostitutes (Tapia, 2017). També s'oposen de manera radical a la prostitució com a sistema i estructura que subordina i explota a les dones (Claveria, 2018).

En addició, l'abolicionisme posa el focus del debat en el consumidor de prostitució i el proxeneta i considera que legalitzar la prostitució implica legitimar i assumir aquest model de relació opressiu que perpetua que els cossos de les dones i la seva sexualitat són un objecte de consum. Permetre tal cosificació genera un tipus d'educació sexual contrària a la igualtat, i fomenta la cultura de la violació (Tapia, 2017).

Com destaca l'informe de la Comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere del Parlament Europeu de l'any 2014⁵, la prostitució *representa una forma d'esclavitud incompatible amb la dignitat de la persona i amb el seus drets fonamentals.*

⁵ *Informe sobre explotació sexual i prostitució i el seu impacte a la igualtat de gènere (2013/2103(INI)), Comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere, Parlament Europeu, 3/2/2014.*

3. Metodologia

3.1. Hipòtesis

Abans de realitzar la investigació pertinent per a desenvolupar el marc teòric, vaig plantejar-me quatre preguntes d'investigació envers la temàtica del treball. Posteriorment, vaig formular les següents hipòtesis amb l'objectiu d'afirmar-les o negar-les a través de la meva recerca.

La primera hipòtesi és que **la prostitució és una forma més de violència de gènere (H1)**. Després de dur a terme la recerca bibliogràfica, he estat capaç de concloure que les condicions de desigualtat en les que té lloc la prostitució, així com les implicacions i conseqüències negatives que té aquesta activitat vers les dones, és una forma més de violència que no només afecta les dones implicades, sinó també a tot el col·lectiu. Addicionalment, mitjançant el testimoni de víctimes i activistes, he constatat que és impossible desvincular la prostitució de la violència, ja que aquesta és implícita.

La segona hipòtesi que volia comprovar és que **no es pot parlar de lliure elecció i consentiment sense tenir en compte les condicions materials de l'individu, en aquest cas, de les dones (H2)**. Mitjançant la recerca bibliogràfica he pogut constatar que la majoria de les persones que es dediquen a la prostitució són dones que no tenen cap altra opció i, en la majoria dels casos, han estat víctimes de diversos tipus de violència. Com he mencionat anteriorment, que hi hagi dones prostituïdes que reivindicin que ho han escollit lliurement no parla de llibertat, sinó de supervivència (Álvarez i Garcia, 2012). És a dir, el consentiment no implica lliure elecció, ni legitima un acte consentit. En les paraules d'Amèlia Tiganus: *els bordells són camps de concentració per a dones empobrides* (Tiganus, 2021).

Tanmateix, tres de les meves hipòtesis no han pogut ser contrastades mitjançant la recerca bibliogràfica. En primer lloc, contemplo que **el model abolicionista és el sistema més efectiu per a protegir a les dones i a les nenes (H3)**. Si bé és cert que, mitjançant l'anàlisi normativa dels tres enfocaments principals puc afirmar que l'abolicionisme és el que més mesures de protecció a les víctimes ofereix, no he pogut saber quin model és millor.

En addició, crec que **és possible implementar un model abolicionista de la prostitució a l'Estat Espanyol (H4)**. A més, m'agradaria comprovar per què la prostitució encara és alegal a Espanya; és per això, que l'última de les meves hipòtesis és que **la prostitució és una pràctica alegal a Espanya, ja que està acceptada a l'imaginari cultural de la societat (H5)**.

3.2. Mètode

Per tal de comprovar les tres últimes hipòtesis proposades (H3, H4 i H5), utilitzaré una metodologia qualitativa, concretament faré ús del mètode comparatiu. Aquest tipus d'estudis es caracteritzen per un procés de construcció interactiva de l'argument teòric i l'evidència empírica (Maxwell, 1996), i consisteixen en captar el nucli d'interès i els elements clau de la realitat estudiada, facilitant així l'enteniment dels significats, els contextos de desenvolupament i els processos (De Toscano, 2011).

Segons Morlino (2003), la comparació requereix precisar un àmbit espacial horitzontal i una àrea temporal longitudinal (Morlino, 2003). En aquest cas, les unitats espacials són els estats i l'àrea temporal és el segle XX i XXI principalment, quan van començar a instaurar-se les legislacions actuals d'aquests estats.

Per tant, per saber si el model abolicionista és l'únic sistema efectiu per a protegir a les dones i a les nenes (H3), hauré de fer una anàlisi del cas comparant diversos models. Per a fer-ho, analitzaré un estat prohibicionista (Estats Units), un regulacionista (Països Baixos) i un abolicionista (Suècia). A banda, s'analitzarà el cas espanyol per veure les seves similituds amb la resta d'Estats. Mitjançant aquesta comparativa espero esclarir quin model presenta els millors resultats i mitjançant quines lleis s'assoleixen.

Pel que fa a les dimensions de l'anàlisi, s'estudiaran tres: **el context polític i social, la legislació i les dades i rendiment** del model. Així doncs, en primer lloc, es descriurà el context polític i social recent de cada estat, per tal d'analitzar l'impacte que aquest ha tingut en la cultura i l'evolució legislativa del cas. Seguidament, s'estudiarà la legislació aplicada, així com la seva evolució dins del període estudiat. Finalment, es presentaran algunes dades i indicadors que demostrin l'efectivitat de les mesures preses o, ans al contrari, el seu fracàs.

En addició, per tal d'escollir una mostra adequada, m'he hagut d'assegurar que els països escollits presentin certes semblances. Per això he fet ús dels indicadors democràtics generats per l'institut V-dem, escollint tres democràcies liberals com són els Estats Units, Suècia i els Països Baixos. A més, si ens fixem en l'Índex de democràcia liberal, tots tres es troben entre el 0,74 i el 0,87 punts, fent que sigui adequat comparar-los. Pel que fa al nostre cas d'estudi principal, Espanya, també s'emmarca dins d'aquestes característiques.

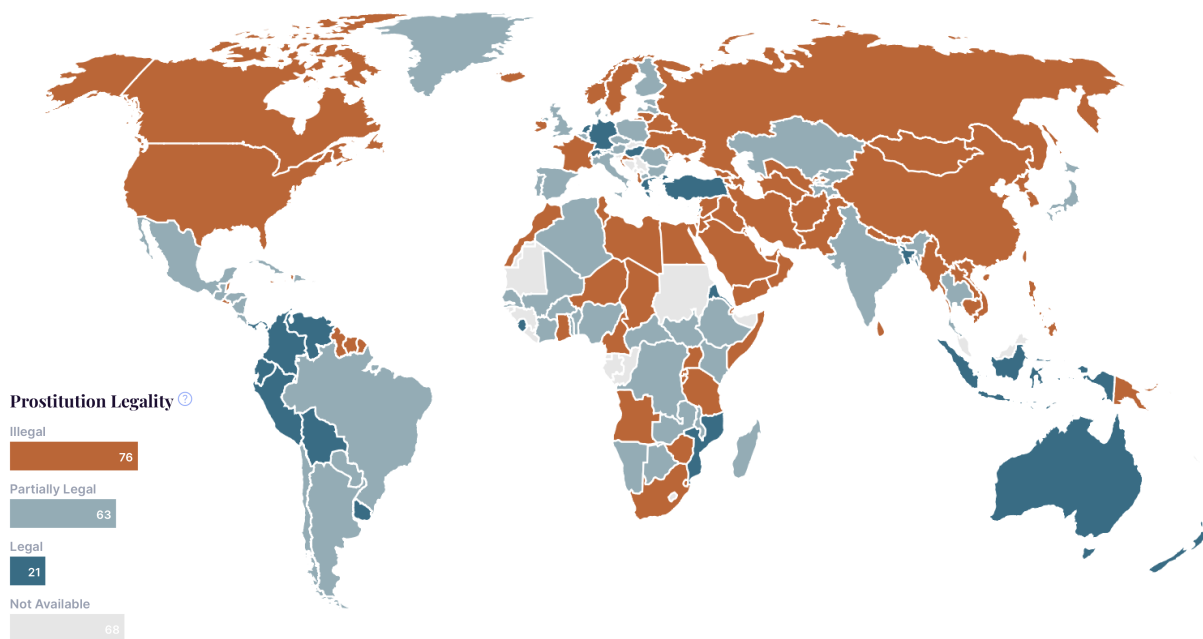
Seguidament, per conèixer si la prostitució és una pràctica alegal a Espanya degut a que està acceptada a l'imaginari cultural de la societat (H5), hauré d'analitzar com es conforma l'imaginari col·lectiu de la societat espanyola relacionat amb la prostitució. És per això que analitzaré dades extretes d'enquestes i baròmetres oficials, i també dissenyaré i difondré una enquesta qualitativa per conèixer amb profunditat l'opinió de la ciutadania.

Finalment, per tal de saber si és possible implementar un model abolicionista de la prostitució a l'Estat Espanyol (H4), desenvoluparé una proposta de Política Pública abolicionista de la prostitució, que posi èmfasi en la protecció de les dones i nenes prostituïdes i en l'educació de les noves generacions, així com en la persecució i erradicació de tota forma d'explotació sexual. Per fer-ho, em basaré en les propostes legals de països abolicionistes com Suècia, França o Noruega, així com en la proposta de llei abolicionista proposada pel PSOE aquest passat 2022.

4. Anàlisi

4.1. Anàlisi de Casos Pràctics

Al següent mapa (Annex 5) es pot observar la postura dels estats a escala mundial envers la prostitució.

Wise Voter (2023). Countries where prostitution is legal.
extret de: <https://wisevoter.com/country-rankings/countries-where-prostitution-is-legal/#brazil>

A continuació, es realitzarà un estudi del cas mitjançant l'anàlisi del context social i polític, la legislació vigent i l'evolució contemporània d'aquesta i els resultats de tres països que han aplicat amb èxit els tres models normatius estudiats per abordar la prostitució.

4.1.1. Model prohibicionista: Estats Units

Als Estats Units s'aplica un model prohibicionista on la prostitució és il·legal a gairebé tots els Estats, a excepció d'alguns comptats a Nevada. En aquest model la prostitució és penada i constitueix un delictes. Està prohibida qualsevol forma d'oferta sexual que impliqui una retribució econòmica a canvi, així com els establiments destinats a l'exercici de la prostitució (Corbera, 2008).

Les dones prostitutes són considerades delinqüents davant de la justícia, i també que els proxenetes. D'altra banda, els clients respondran davant la justícia en funció de la legislació de l'estat, on molts cops no són sancionats (López, 2019).

Contextualització política i social

Els Estats Units es conforma com una societat força marcada pels principis morals i religiosos del cristianisme, amb aproximadament un 70% de la població identificada com a cristiana. El patriotisme nord-americà es basa en valors morals com l'individualisme, la meritocràcia i la defensa del lliure mercat i les llibertats individuals (Evason, 2021), i la participació electoral és bastant baixa, oscil·lant el 60%⁶.

En l'actualitat el país es troba dirigit pel partit demòcrata, amb idees més progressistes. Tanmateix, entre el 2017 i el 2021 el president de l'estat fou Donald Trump, del partit republicà. Les idees conservadores del candidat han tingut un fort impacte en la polarització política de l'estat.

D'altra banda, el govern demòcrata actual de Joe Biden ha intentat fer avenços pel que fa a drets humans, defensant els drets de les dones, el col·lectiu LGTBI i les persones racialitzades. Tot i això, les mesures semblen ineficients en un estat cada cop més polaritzat. Pel que fa al moviment feminista, destaca l'acceptació d'aquest, tenint en compte que un 61% de les dones nord-americanes s'identifiquen com a feministes. En addició, quatre de cada deu homes se senten identificats amb el terme (Barroso, 2020).

Aquestes bases ideològiques resulten claus per entendre la situació actual de la prostitució al país. En primer lloc, es tracta d'una societat marcada per la defensa de la llibertat individual i la poca intervenció de l'estat en la vida privada, per tant, no és d'estranyar que les polítiques vagin dirigides a ignorar el problema i caure en les postures liberals referents a la lliure elecció i la mercantilització dels cossos de les dones, així com a la no-intervenció en la vida privada. A més, probablement els valors i la moral catòlica tenen un impacte en la concepció moral de la prostitució i la sexualitat.

Legislació

Entre el segle XVIII i principis del segle XX, la prostitució era legal als Estats Units, ja que es considerava un mal necessari per garantir la satisfacció sexual dels homes. Tot i això, entre 1900 i 1920 van aparèixer les primeres lleis prohibicionistes, i l'any 1925 gairebé tots els estats de la federació tenien alguna prohibició vers aquesta pràctica. En conseqüència, molts Estats van aprovar lleis per castigar el proxenetisme i la compra (Villacampa, 2012).

Als Estats Units hi ha dos tipus de lleis: les federals, que s'apliquen a tot el país, i les estatals, que són pròpies de cada estat.

En l'àmbit federal, l'any 1910 va adoptar-se la llei Mann, amb l'objectiu de prohibir el transport d'un estat a un altre de dones menors d'edat, per obtenir guanys a canvi de prostitució. Amb el temps aquesta llei ha estat esmentada i clarificada (Soto-Wiechert, 2023), i encara continua vigent.

⁶ *Heraldo*. (2020). *La participación en las elecciones de Estados Unidos, la más alta en un siglo*. Extret de: <https://www.heraldo.es/noticias/internacional/2020/11/04/participacion-elecciones-estados-unidos-la-mas-alta-en-un-siglo-1403535.html>

Tanmateix, la criminalització de la prostitució es produeix a escala estatal, i afecta a totes les conductes relacionades amb aquesta pràctica (Villacampa, 2012), a excepció dels casos que impliquen menors d'edat o tràfic de persones, que es processen a les Corts federals (Soto-Wiechert, 2023).

En el cas dels proxenetes i els propietaris de bordells, es considera un delictes greu, que pot ser castigat amb penes que oscil·len entre catorze dies i els quinze anys de presó, depenent de l'Estat. La conducta dels clients, d'altra banda, es considerada un delictes greu, però les penes no solen superar l'any (Villacampa, 2012). A més, és delictes transportar individus d'un estat a un altre o fora del país amb fins de prostitució o incitació, i el govern federal també prohibeix la presència de prostíbuls o bordells a prop de bases militars (Soto-Wiechert, 2023)..

Finalment, com es tracta d'un sistema prohibicionista, la dona prostituïda també és criminalitzada. Prostituir-se es considera un delictes lleu, i les penes previstes no superen els sis mesos de presó. Tot i això, les prostitutes també es veuen castigades amb l'estigma social i, de fet, en alguns estats són inscrites al registre d'agressors sexuals (Villacampa, 2012).

Dades i Rendiment

Si ens fixem en les dades, no sembla que les mesures prohibicionistes hagin ajudat gaire a millorar la situació ni reduït les ràtios de prostitució.

Segons diverses investigacions un 43% dels nord-americans creuen que la prostitució hauria de ser il·legal, vers el 40% que defensa que ha de legalitzar-se. Com es mostra a la taula, s'observa un fort biaix de gènere, ja que la majoria dels homes (51%) recolzen la legalització de la prostitució, però la meitat de les dones (50%) diuen que la prostitució hauria de continuar sent il·legal. Tot i això, tant els homes (47%) com les dones (65%) pensen que és moralment incorrecte prostituir-se (Crockett, 2016).

Emily Crockett (2016) - Poll: women have harsher attitudes toward prostitution than men
extret de: <https://www.vox.com/2016/3/11/11203740/prostitution-legal-men-women-poll>

Segons estadístiques recents, la taxa de mortalitat de les prostitutes als Estats Units és de 204 de cada 100.000⁷, 5,9 vegades superior a la de la resta de la població (Potterat, Brewer, Muth, Rothenberg, Woodhouse, Muth J. i Brody, 2004), i la seva esperança de vida de 34 anys. Addicionalment, s'estima que hi ha entre un i dos milions de dones prostituïdes aproximadament. L'estudi destaca que un 84% d'elles han estat víctimes d'abús sexual infantil, entre el 73% i el 90% han estat violades algun cop mentre exercien, i un 59% ho ha estat més de cinc cops⁸. A més, el 80% depèn d'un proxeneta.

En addició, segons un informe de la Fundació de les Nacions Unides, s'estima que la indústria del sexe genera uns ingressos anuals d'aproximadament 14,6 mil milions de dòlars⁹.

Així mateix, les prostitutes són les més castigades pel sistema, demostrant que les penes més dures s'imposen fonamentalment al qui ven sexe, no tant als qui el compren o es lucren amb la venda. Cada any són arrestades entre 70.000 i 80.000 persones per prostitució, de les que el 70% són prostitutes i tan sols un 10% consumidors¹⁰. Aquest procés de criminalització i demonització de les dones prostituïdes acaba culpabilitzant-les d'altres problemes socials i, en conseqüència, marginant-les encara més (Villacampa, 2012).

4.1.2. Model abolicionista: Suècia

La prostitució a Suècia és entesa com una manera més de violència de gènere, així com una forma d'esclavitud i dominació, on les dones prostituïdes són les víctimes i els homes *consumidors* i proxenetes els culpables.

La lluita contra la prostitució i el tràfic d'éssers humans ha estat històricament un punt prioritari de l'agenda política sueca, tant a nivell nacional com internacional. Abolir la prostitució es considera una peça essencial per crear una societat democràtica on la plena igualtat de gènere sigui la norma. Addicionalment, les polítiques sueques vers la prostitució assumeixen que els esforços de les institucions han de centrar-se en qui demanda prostitució, la consumeix i l'incita, no pas en qui l'oferta (Ekberg, 2004).

Aquest model es conforma de tres eixos essencials: protegir a les persones en situació de prostitució sense criminalitzar-les, desincentivar la demanda a través de sancions i multes al client i a al proxeneta, i educar en igualtat.

⁷ HG.org, *Legal Resources*. (2023). *Prostitution in the United States*. Extret de: <https://www.hg.org/legal-articles/prostitution-in-the-united-states-30997>

⁸ Visually. *Facts and Statistics about Sex Workers in the USA*. Extret de: <https://visual.ly/community/Infographics/human-rights/facts-and-statistics-about-sex-workers-usa>

⁹ *Sex Work and the Law in Asia and the Pacific*. (2012). United Nations. Extret de: <https://www.snap-undp.org/eLibrary/Publication.aspx?ID=699>

¹⁰ HG.org, *Legal Resources*. (2023). *Prostitution in the United States*. Extret de: <https://www.hg.org/legal-articles/prostitution-in-the-united-states-30997>

Contextualització política i social

Suècia és un país escandinau caracteritzat pel seu estat del benestar i per ser pioner en mesures feministes i pro-lgtbi. Les principals característiques definitòries de la cultura sueca són la modèstia, la igualtat i el respecte dels drets humans universals. Suècia es considera una "societat femenina" en la qual l'equilibri, la inclusió i la consideració pels altres són bàsics en l'estructura social. Així mateix, els ideals socialdemòcrates d'igualtat i cura mútua, constitueixen la base de la societat (Scroope, 2017).

Pel que fa a la política, Suècia és una monarquia parlamentària, on predominen els valors cristians (76,6% de la població ho és¹¹). Segons un estudi de les Nacions Unides, Suècia constitueix el primer govern feminista del món¹². Actualment, presideix l'estat el Partit moderat en coalició amb els liberals i els demòcrates cristians, conformant un govern paritari. Cal destacar que, en l'àmbit polític, és un estat amb una gran tradició associacionista on primen els valors comunitaris, i amb una història de forta implicació política través dels moviments populars (folkrorelser). Addicionalment, destaca una alta participació electoral, que se situa al voltant del 87%.

Per acabar, en referència a la prostitució, s'estima que un 70% de la població està d'acord amb les mesures abolicionistes¹³, i que la dada anirà en augment. Per tant, la majoria de la població sueca està a favor de les mesures que castiguen i persegueixen el consum i la promoció de prostitució.

Així doncs, podem pensar que els factors socials i polítics que més han influït al posicionament abolicionista de Suècia són primerament els profunds valors feministes de la societat, on s'entén la prostitució com una forma de violència de gènere. Seguidament, el fort associacionisme i sentiment comunitari, que porten a un augment de la preocupació de l'individu per a les problemàtiques socials i major implicació a la vida política. Addicionalment, els valors relacionats amb la promoció de l'estat del benestar expliquen l'acollida favorable del model abolicionista i de la inversió estatal per ajudar a les víctimes de prostitució, ja que socialment s'entén la redistribució de riquesa i l'ajuda als més desfavorits.

Legislació

Suècia ha mantingut un model abolicionista per regular la prostitució des del 1999, quan va entrar en vigor una *Llei de Prohibició de Compra de Serveis Sexuals*, que prohibeix i penalitza la compra de serveis sexuals i, alhora, en despenalitza la venda. Així doncs, les dones i nenes prostituïdes són considerades víctimes de la violència de gènere, i no són objecte de persecució legal o administrativa. Aquesta llei forma part d'una *Llei sobre la violència contra les dones* (Kvinnofrid), que es va promulgar l'1 de juliol de 1998. En addició, la llei va venir acompanyada de plans d'acció social i reglaments de desenvolupament local (Corbera, 2008).

¹¹ Datos Marco. (2023). *Disminuyen los creyentes y el Cristianismo en Suecia*. Extret de: <https://datosmacro.expansion.com/demografia/religiones/suecia>

¹² UN Women. (2015). *Sweedish Government*. Extret de: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Initiatives/StepItUp/Commitments-Speeches/Sweden-StepItUp-CommitmentText-201509-en.pdf>

¹³ Socialstyrelsen, (1999). *Prostitution in Sweden 2007*. Extret de: www.socialstyrelsen.se

Així doncs, el Codi Penal suec reprimeix el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, i des de l'any 2005, queda tipificat al Codi Penal (article 6), la criminalització del comprador d'un servei sexual, amb penes de multa o fins a sis mesos de presó (Corbera, 2008).

El Tribunal Suprem fixa la multa a almenys 50 dies de presó; tanmateix, en els casos en què els compradors de prostitució han comprat serveis sexuals més d'una vegada, els tribunals han imposat multes de fins a 150 dies de presó (Ekberg, 2004)

A més, per tal d'ajudar a les dones prostituïdes, el govern destina una gran partida pressupostària a ajudar a les víctimes del sistema prostitucional. Tanmateix, són els ajuntaments els porten a terme les mesures necessàries per garantir les ajudes a les dones i nenes prostituïdes, com són les cases d'acollida, l'assessorament professional, etc (Corbera, 2008). S'entén que l'Estat és responsable d'ajudar les dones a abandonar situacions violentes, inclosa la prostitució¹⁴.

Recentment, hi ha hagut un canvi legislatiu a Suècia, mitjançant el que s'especifica que el sexe ha de basar-se exclusivament en el consentiment, i en el cas contrari l'acte és directament considerat una violació. Com explica l'Agència Sueca d'Igualtat de Gènere, això afecta el sistema prostitucional, ja que comprar serveis sexuals a víctimes de tràfic d'éssers humans és considerat una violació o violació negligent, perquè la víctima no ha pogut consentir. Afegeixen: "el Govern està considerant un canvi en la legislació perquè la pena sigui almenys l'empresonament per comprar serveis sexuals" (Real, 2021).

4.1.3. Model regulacionista: Països Baixos

El model regulacionista neerlandés considera que la prostitució és una feina com qualsevol altre i, per tant, ha de ser regulada i qui l'exerceix ha de tenir els mateixos drets i obligacions que en qualsevol altre activitat laboral.

Per tant, en aquest model les dones prostituïdes estan subjectes a impostos, tenen drets laborals com baixes i ajudes per desocupació i incapacitat i han de tenir una assegurança privada de salut (López Expósito, 2019). Des de l'any 2000, la prostitució està totalment despenalitzada i regulada als Països Baixos.

Contextualització social i política

Els Països Baixos són un país històricament conegut per ser un dels més liberals del món, en part a causa de l'actitud tolerant a escala política cap a qüestions controvertides com és el cas de la prostitució (Post, C., Brouwer, J.G. & Vols, 2019).

Un dels valors principals de la cultura neerlandesa és la tolerància, que ha generat polítiques socials que els sectors més conservadors poden considerar massa permissives. El país ostenta posicions progressistes sobre qüestions socials i ètiques com ara els drets LGBTQI+, l'eutanàsia, les drogues

¹⁴ Ministeri d'afers socials. (2001). *Socialtjänstlagen*. Stockholm

toves, el feminisme i la llibertat d'expressió (Scroope, 2017). En l'actualitat, és líder en turisme sexual, que genera aproximadament cent milions d'euros l'any. Així mateix, s'estima que només a la ciutat d'Amsterdam, capital del país, hi ha unes 8.000 prostitutes treballant anualment.

Pel que fa al context polític, en l'actualitat els Països Baixos es conforma com una monarquia parlamentària governada pel grup liberal Partit Popular per la Llibertat i la Democràcia. Aquesta formació destaca per les seves idees conservadores al camp social i liberals pel que fa a l'economia.

Així doncs, coneixent aquestes dades, podem dir que la mentalitat liberal i progressista pel que fa als drets socials ha pogut causar la legislació regulacionista adoptada vers la prostitució, entesa com un exercici de llibertat sexual.

Legislació

Si ens remuntem als inicis del segle XX, veiem com l'any 1911 va entrar en vigor la *Llei contra la Immoralitat*, que considerava la prostitució com un acte moralment reprobable. Tot i això, el comportament de la prostituta no es considerava punible i, per tant, oferir serveis sexuals era considerat legal (Post, C., Brouwer, J.G. & Vols, 2019). La prostituta era considerada víctima d'un comportament immoral i delictiu per part de tercers (Cleiren i Ten Voorde, 2016). Tot i això, aquesta llei no fou gens efectiva, i la prostitució va començar a veure's com una part inseparable de la societat.

Consegüentment, els governs locals van començar a desenvolupar polítiques per controlar la situació, com per exemple concentrar els bordells aparador en una zona concreta de la ciutat (Post, C., Brouwer, J.G. & Vols, 2019). Durant aquest període, es va intentar modificar la *Llei contra la Immoralitat*, sense èxit.

Finalment, l'any 2000 es va iniciar un canvi en el plantejament legislatiu respecte la regulació de la prostitució als Països Baixos. És aquí quan s'engegà la tramitació de la *Llei d'Aixecament de la Prohibició dels Bordells*, que consideraria la prostitució com una activitat econòmica regulada i lícita. El Parlament Neerlandès va recolzar la llei, sota la premissa de què correspon a l'individu decidir com tractar la seva integritat física, i que l'Estat no ha de legislar en funció la moral (Post, C., Brouwer, J.G. & Vols, 2019)..

En aquest moment es va eliminar la prohibició dels bordells i el proxenetisme del Codi Penal de l'Estat. Es va establir un divisió entre la prostitució forçada i la prostitució voluntària, defensant que la funció del legislatiu era protegir a aquelles persones prostituïdes sota coacció. Tot i això, la prostitució seguia considerant-se una professió especial, ja que els serveis sexuals afectaven directament la integritat física i mental de les persones (Post, C., Brouwer, J.G. & Vols, 2019), i eren les autoritats locals les encarregades de gestionar-la (Jiménez, 2015).

Actualment, l'exercici de la prostitució és una feina regular. Tanmateix, des del l'any 2000, s'han introduït, modificat i han entrat en debat un gran nombre de propostes legislatives, fent la legislació encara més complexa. L'any 2009 el govern neerlandès va presentar el Projecte de Llei de Regulació de la Prostitució i Lluita contra els Abusos a la Indústria del Sexe; aquest fou posteriorment modificada l'any 2014, i va convertir-se en el Projecte de Llei Modificat de Regulació de la

Prostitució. Aquell mateix any va presentar-se també el Projecte de Llei de Penalització de l'Abús de Prostitutes Víctimes del Tràfic d'Éssers Humans (Post, C., Brouwer, J.G. & Vols, 2019).

Dades i rendiment

En l'actualitat, es calcula que hi ha de 20.000 a 30.000 dones prostitutes als Països Baixos, de les quals dos terços són estrangeres. La policia nacional del país, estima que entre el 50% i el 90% de les prostitutes del *barri vermell* d'Amsterdam probablement són víctimes del tràfic de persones, i un informe fet per *Fondation Scelles* assenyala que el tràfic de persones al país ha augmentat des de la legalització de la prostitució, amb un increment del 24% entre el 2010 i el 2011 (Prats, 2019). També ha augmentat el nombre de víctimes menors de 14 anys, passant d'un 5% el 2005 a un 10% el 2010 (Aragón, 2008). A més, entre un 13% i un 21% dels homes neerlandesos admeten haver consumit prostitució algun cop (Prats, 2019).

Així mateix, el 63% de les prostitutes a Amsterdam creu que la legalització no ha millorat les seves condicions laborals, i l'any 2016 el percentatge de persones que consideraven la prostitució moralment acceptable va augmentar del 23,6% al 26,5%. Addicionalment, el 95% de les víctimes de tràfic de persones als Països Baixos són dones, i aproximadament 120 dones holandeses que deixen la prostitució hi tornen anualment a causa de la manca d'oportunitats (Outshoorn, 2012).

Així doncs, la prevalença del tràfic de persones als Països Baixos és un fet reconegut tant a nivell nacional com internacional. L'any 2017, s'estimava que hi havia més de 6.000 menors als Països Baixos víctimes del tràfic d'éssers humans anualment¹⁵.

Addicionalment, l'any Fbarr, l'alcalde d'Amsterdam va admetre, que l'experiment holandès per frenar els abusos mitjançant la legalització de la prostitució havia fracassat estrepitosament (Van Gorp, 2022).

¹⁵ Dettmeyer, C. (2017). *Thousands of girls victims of human trafficking in the Netherlands*. Blikopnieuws. <https://www.blikopnieuws.nl/nieuws/257745/duizenden-meisjes-slachtoffers-mensenhandel-in-nederland.html>.

4.1.4. El cas de l'Estat Espanyol

Actualment, la prostitució a l'Estat Espanyol és al·legal, és a dir, no està tipificada ni com a legal ni com a il·legal. Així doncs, no està penat el seu exercici quan és lliure i voluntari, sempre que els beneficis siguin per a qui l'exerceix (Cardeñoso, 2021).

Contextualització històrica

A Espanya, durant la història, s'han anat produint una sèrie de canvis pel que fa a les mesures reguladores en matèria de prostitució.

A principis del segle XIX va adoptar-se un posicionament regulacionista (Boza Moreno, 2019), que entenia que la prostitució era un *mal menor* per a regular la sexualitat masculina així com un mal social inevitable per defensar l'ordre social establert (Guereña, 2003). Tanmateix, durant les primeres dècades del segle XX aquest sistema va entrar en decadència, la prostitució clandestina augmentà i el moviment abolicionista cada cop guanyava més adeptes. L'any 1904 es van modificar els articles 456, 459 i 466 del Codi Penal de 1870 per tal d'adaptar-los a les noves lleis internacionals sobre el comerç de dones (Ribas Arjona, 2013).

Amb l'arribada de la Segona República Espanyola i la Constitució del 1931, la prostitució encara estava regulada. L'any 1935 que es va implantar un model abolicionista mitjançant un decret que suspenia tota forma de reglamentació de la prostitució derivada del sistema que duia establert a Espanya des de l'any 1845¹⁶ (Ribas Arjona, 2013).

Un any després, esclata la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) i amb ella es produeix una important alteració de l'Estat de Dret i, en conseqüència, del sistema prostitucional (Ballester, 2021).

Amb el triomf del bàndol franquista, es van aturar qualsevol avanç cap a l'abolicionisme. L'any 1941 es va anul·lar el decret abolicionista del 1935, i el regulacionisme es va tornar a implementar el 27 de març de 1941 (Ribas Arjona, 2013). D'un costat, es permetia l'exercici de la prostitució en entendre'l com a *mal menor* inevitable i necessari, i d'altra banda la manca de regulació deixava a les dones prostituïdes en una situació d'abandonament legal i social, imposant una mena de doble moral. La prostitució no constituïa una activitat delictiva i tan sols es penava amb una multa d'entre 5 i 25 pessetes als que infringissin les disposicions sanitàries relacionades (Lorente, 2017).

El 1956, es va acabar amb aquest enfocament reglamentari de la prostitució, mitjançant un *Decret Llei sobre l'abolició dels centres de tolerància i altres mesures relatives a la prostitució* (Lorente, 2017). A més, es va introduir al Codi Penal el delictes de prostitució amb la Llei 79/1961, que mantenia el posicionament abolicionista iniciat amb el Decret Llei del 1956 (Egea, 1997).

Així doncs, després de més d'una dècada de regulació, la dictadura franquista va adoptar un model aparentment abolicionista, tot i que des del punt de vista penal és entès com un sistema prohibicionista, on les dones prostituïdes eren criminalitzades. En altres paraules, no podem

¹⁶ Article 1 del Decret Abolicionista de 1935.

considerar-lo un enfocament abolicionista ja que posava al focus del problema a les dones prostitutes, i no els homes consumidors (Ballester, 2021).

Situació actual i context polític i social

Actualment Espanya es constitueix com una monarquia parlamentària amb el PSOE al capdavant del govern. Així doncs, es tracta d'un govern progressista i d'esquerrès que advoca per la lluita pels drets col·lectius LGTBI, les dones o les persones migrants, entre d'altres. De fet, l'Estat Espanyol ha sigut pioner en moltes lleis que protegeixen minories. A més, es tracta d'un país amb una participació electoral força alta, del 75,75% a les darreres eleccions generals.

D'altra manera, tot i ser un estat aconfessional, són habituals els valors catòlics i conservadors, així com valors familiars que fan que primi el col·lectivisme a l'individualisme.

El moviment feminista és un dels capdavanters a Espanya, on el 70% de la població accepta que existeix la desigualtat de gènere, i un 53% de la població es declara obertament feminista. Tanmateix, un 53% de la població creu que els avenços feministes discriminen als homes, i un 38% de la població ha observat comentaris masculistes per part de familiars i amics. Tot i això, hi ha una tendència optimista en general, ja que un 59% de la població creu que s'assolirà la igualtat a curt termini¹⁷. En referència a la prostitució, un 67,7 de la població estaria a favor de regular-la.

Legislació vigent

A Espanya, l'exercici de la prostitució, no és constitutiu de delictes (Villacampa, 2012), i la prostitució "lliure" no està castigada del Codi Penal. Tanmateix, sí que ho està la prostitució de menors i de persones discapacitades (art. 188.1 del Codi Penal) i la prostitució forçada, és a dir, aquella on s'utilitza violència, intimidació o engany, o s'abusa d'una situació de superioritat o de necessitat o vulnerabilitat de la víctima, (187.1 CP). També està penat el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (art. 177 bis CP) (Arribas, 2012). El proxenetisme també està castigat a Espanya, entès com qui amb ànim de lucre, promogui, afavoreixi o faciliti la prostitució d'una altra persona, fins i tot amb el consentiment de la mateixa (187.1 CP). En addició, el Codi Penal tampoc castiga la tercera via locativa, és a dir, que un tercer es lucrí a través de proporcionar un espai per al desenvolupament de la prostitució, des de l'any 1995.

La Llei Orgànica 4/2015 de protecció ciutadana, també coneguda com a *Llei Mordassa*, menciona a l'onzè paràgraf de l'article 36 que *la sol·licitud o acceptació pel demandant de serveis sexuals retribuïts en zones de trànsit públic a les proximitats de llocs destinats al seu ús per menors, com ara centres educatius, parcs infantils o espais d'oci accessibles a menors d'edat, o quan aquestes conductes, pel lloc on es realitzin, puguin generar un risc per a la seguretat viària* seran preses com una infracció greu i penades amb multes de 601 a 30.000 euros (Hermida, 2023).

¹⁷ IPSO. (2023). *International's Women Day*. Extret de:

https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2023-03/International%20Women%27s%20Day%202023%20charts_GLOBAL.pdf

Aquestes són les úniques mencions legals a la prostitució a Espanya. D'altra banda, en determinades ordenances municipals es prohibeix tant l'oferiment, com la sol·licitud, la negociació o l'acceptació, directament o indirectament, de serveis sexuals retribuïts a l'espai públic, com és el cas de Barcelona¹⁸. De tota manera, la legislació de la prostitució és competència exclusiva de l'Estat, i les Comunitats tan sols podem imposar mesures relacionades amb l'ordenació del territori i la regulació de les activitats econòmiques.

Dades i rendiment

Avui dia es coneix Espanya com *el prostíbul d'Europa*, ja que és l'estat europeu que més consumeix explotació sexual. De fet, segons diversos estudis, 4 de cada 10 dels homes espanyols afirmen haver consumit prostitució alguna vegada (Tiganus, 2021). Aquesta xifra és molt elevada si la comparem amb la mitjana europea, que és d'un 19% (Cardeñoso, 2021). A més l'Estat Espanyol se situa en tercer lloc al rànquing mundial de països consumidors de prostitució, per sota de Tailàndia i Puerto Rico (United Nations Publication, 2010). En addició, com explica Marina Dorado, Espanya no és només líder en consum de prostitució, també és una de les principals destinacions de tràfic de dones i nenes amb fins d'explotació sexual del món (Dorado, 2019). De fet, l'estat és una de les principals destinacions de turisme sexual (Tiganus, 2021).

D'altra banda, econòmicament, s'estima que la prostitució mou uns 3.500 milions d'euros l'any, és a dir, 10 milions d'euros diaris. Aquesta xifra suposa el 0,35% del PIB de l'Estat, i es podria comparar amb la contribució d'una ciutat com Màlaga¹⁹.

Pel que fa a la xifra de dones prostitutes a l'Estat, es parla d'unes 350.000 prostitutes en l'actualitat (United Nations Publication, 2010). D'aquestes, més del 90% són de nacionalitat estrangera (Arribas, 2012). Del total de persones que exerceixen la prostitució, un 85,3% són dones, un 13,9% són dones trans*, i tan sols un 0,6% són homes. És per això que podem assumir que la prostitució a l'Estat Espanyol és majoritàriament femenina i està fortament lligada a la immigració i la precarietat (González, 2011).

A més, és important destacar que entre els anys 2010 i 2011 van ser assassinades 14 dones prostitutes a l'Estat, i que a aquestes no se les contempla a les estadístiques de femicidis.

¹⁸ Tipificat a l'Ordenança de Mesures per a fomentar i garantir la convivència ciutadana en l'espai públic a Barcelona de 2006

¹⁹ Extret de: EL MUNDO, "Las cifras de la prostitución", ELMUNDO (online), 2021. Disponible a: <https://www.elmundo.es/television/2017/04/26/59007c6ae2704e48708b462b.html>

4.1.5. Resum dels resultats

En primer lloc, per tal de resumir i simplificar les dades recollides de cada estat i model, he confeccionat la següent taula:

	Estats Units	Suècia	Països Baixos	Espanya
Model Normatiu	Prohibicionista	Abolicionista	Regulacionista	Alegalitat
Valors predominants	Individualisme, liberalisme i meritocràcia	Individualisme, igualitarisme, pluralisme	Comunitarisme, liberalisme, associacionisme	Comunitarisme, conservadorisme i catolicisme
Model de govern	República federal	Monarquia parlamentària	Monarquia parlamentària	Monarquia parlamentària
Percentatge de participació electoral	66,7%	87,18%	79,34%	75,75%
Puntuació V-dem	0,74	0,87	0,8	0,79
Es pena el consum de prostitució?	Si	Si	No	No (a excepció de menors o persones incapaces)
Es pena l'exercici de la prostitució?	Si	No	No	No
Es pena el proxenetisme?	Si	Si	No	Si
Han disminuït els casos de prostitució?	No	Si	No	No
Tipus de document legal que regula la prostitució?	Lleis estatals	Llei específica	Llei ordinària	Lleis orgàniques i Codi Penal
Acceptació social del model aplicat	Baixa	Alta	Mitjana	Baixa

Després d'haver analitzat la situació, la legislació i els resultats a tres estats diferents i al nostre cas d'estudi particular, exemplificant els tres models normatius estudiats, he pogut extreure diverses conclusions.

Primerament, si comparem els resultats de les polítiques aplicades als Estats Units, Suècia i els Països Baixos, podem observar que l'únic model que ha aconseguit disminuir les dades no només pel que fa

a la prostitució sinó també al tràfic de persones és Suècia, on s'aplica un model abolicionista. Contràriament, tant als Països Baixos com als Estats Units han augmentat ambdós fenòmens.

Així mateix, aquells països amb valors vinculats a l'igualitarisme tendeixen més a models abolicionistes i aquells amb valors morals religiosos, com és el cas d'Espanya i els Estats Units, cataloguen l'exercici de la prostitució com immoral, generant més estigma.

Malgrat que tots els estats són considerats democràcies liberals i ostenten una puntuació força alta segons l'índex V-dem, resulta significatiu que Suècia, el cas abolicionista, compti amb la puntuació més elevada. Això vol dir que es tracta de l'Estat que ostenta el nivell més alt de democràcia liberal.

A més puntuació, més democràtic és un estat. A més, sembla que a més democràtic és un estat més voluntat hi ha de regular l'exercici de la prostitució.

En addició, el percentatge de participació electoral pot guiar-nos a l'hora de veure com es materialitzen les opinions de la població en les polítiques públiques generades. És per això que resulta rellevant que, altre cop, sigui Suècia l'estat amb major participació i, alhora, on el model aplicat ha rebut més acceptació per part de l'opinió pública.

Així mateix, pel que fa a la protecció de les víctimes, l'abolicionisme també resulta el model més eficaç. D'un costat, als Estats Units les penes cauen sobre les dones prostituïdes, fent-les extremadament vulnerables i imposant un fort estigma social sobre elles. D'altra banda, tot i que la legislació Neerlandesa sí que té la intenció de protegir a les víctimes del Tràfic de Persones i de garantir drets i ajudes per a les dones que exerceixen la prostitució *voluntàriament*, les dades demostren que el model no està aconseguint els resultats desitjats, ans al contrari. Contràriament, el model suec no només ofereix mesures de protecció i reinserció a les dones prostituïdes, així com proporciona ajudes per reinserir-se, sinó que també despenalitza completament l'oferta de prostitució, reduïnt els ràtios de prostitució i tràfic de persones, tal com demostren les dades. Tanmateix, el model suec tampoc ha assolit el seu objectiu: abolir completament la prostitució.

Finalment, fixant-nos en l'Estat Espanyol, el nostre cas d'estudi particular, podem observar com l'estratègia de l'alegalitat està completament obsoleta, ja que no només condemna i desprotegeix a les víctimes sinó que ofereix impunitat a consumidors.

Per tant, després d'analitzar el cas de Suècia (abolicionista), els Països Baixos (regulacionista) i els Estats Units (prohibicionista), així com Espanya, puc concloure que la meva tercera hipòtesi, que diu que el model abolicionista és el sistema més efectiu per a protegir a les dones i a les nenes (H3), és certa.

4.2. *Acceptació social del model abolicionista*

Finalment, he volgut comprovar la viabilitat de la meua proposta, analitzant quina és la percepció social que es té sobre la prostitució, amb l'objectiu de concloure quina seria la rebuda de la proposta dissenyada. He escollit una metodologia qualitativa, dissenyant una enquesta transversal (Annex 1) on es plantegen qüestions teòriques i materials sobre la posició de la prostitució a l'imaginari cultural de l'individu enquestat, així com la seua percepció sobre l'impacte de la prostitució a l'Estat i quin seria l'abordatge adequat a aquesta problemàtica. Finalment, he realitzat un anàlisi (Annex 3) detallat sobre els resultats (Annex 2) d'aquesta enquesta.

Addicionalment, per tal de saber quina és la percepció social generalitzada a l'Estat Espanyol en matèria de prostitució, observarem les dades extretes de l'*Enquesta de Percepció Social de la Violència Sexual*²⁰ (2017) del CIS, l'*Enquesta Nacional de Salut Sexual*²¹ (2008) del CIS i l'*Informe sobre el tràfic de persones*²² (2020) de l'Oficina de Nacions Unides contra la Droga i el Delicte (Annex 4).

4.2.1. *Conclusions*

Després d'analitzar els resultats de les enquestes i baròmetres (Annexos 3 i 4), podem afirmar que existeix una correlació entre les dades recollides pels Baròmetres anuals a tot l'Estat i els resultats de les nostres enquestes.

En primer lloc, podem veure que existeix molta desinformació al voltant de la prostitució. Moltes de les persones enquestades desconeixien la legislació vigent, o els possibles models proposats. Tot i així, tothom té molt clar qui és la víctima d'aquest sistema, les dones, i qui exerceix la violència, que són els homes.

En línies generals, la nostra mostra tendeix més cap a postures abolicionistes, que protegeixin i proporcionin ajudes a les víctimes i penalitzi als puteros i proxenetes. Tot i així, un grup important defensa que la prostitució és una feina lícita i que es pot parlar de consentiment tot i que hi hagi una transacció econòmica.

Pel que fa a la meua cinquena hipòtesis, que afirma que la prostitució és una pràctica alegal a Espanya ja que està acceptada a l'imaginari cultural de la societat (H5), puc concloure que, efectivament, està molt normalitzat l'ús de prostitució a nivell social, i que és una pràctica força acceptada.

En conclusió, penso que aquesta enquesta serveix per evidenciar que cal molta informació i conscienciació envers la indústria de la prostitució. És important que la ciutadania entengui el que suposa l'explotació sexual de les dones, així les tendències i els posicionaments que existeixen en l'actualitat. Tot i la manca d'informació, les dades recollides demostren que la tendència majoritària,

²⁰ https://www.cis.es/cis/opencm/ES/2_bancodatos/estudios/ver.jsp?estudio=14354

²¹ https://www.cis.es/cis/opencm/ES/1_encuestas/estudios/ver.jsp?estudio=9702

²² https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/GLOTiP_2020_15jan_web.pdf

almenys a nivell ètic i teòric, és cap a l'abolicionisme. Així doncs, podem afirmar que H4 és parcialment certa, ja que a nivell social probablement també seria acceptada una proposta abolicionista.

4.3. Proposta de política pública abolicionista de la prostitució

El següent apartat de l'estudi pretén realitzar una proposta de Política Pública que tingui com a objectiu abolir la prostitució a l'Estat Espanyol. La proposta, sota el nom *Llei Abolicionista per a la Garantia Integral de la Llibertat Sexual i la Protecció de les Dones i Nenes en situació de Prostitució*, està basada en el model d'abordatge nòrdic, així com en la proposta abolicionista del PSOE, materialitzada en la Llei Orgànica 10/2022 sobre la Garantia Integral de la Llibertat Sexual.

En primer lloc, cal definir quin tipus de política volem desenvolupar. En el nostre cas, resulta adequat formular una política substantiva, que en les paraules de Deborah Stone, són aquelles que tenen un impacte directe i tangible en la vida de les persones i en la societat en general (Stone, 2012). Aquesta es basarà, com s'ha mencionat anteriorment, en el model abolicionista de la prostitució. És per això que la proposta parteix d'una sèrie d'assumpcions teòriques.

El model abolicionista nòrdic, implementat a Suècia (1999), Noruega (2009), Islàndia (2009) i Canadà (2014) es basa en quatre pilars. En primer lloc, criminalitza als compradors i prohibeix la compra de sexe, sancionant el consum de prostitució, el proxenetisme, la promoció de prostitució i el tràfic de persones. En segon lloc, ofereix ajuda i serveis a les prostitutes, proporcionant alternatives viables. En tercer lloc, descriminalitza les dones prostituïdes, centrant-se en sancionar qui consumeix i promou l'activitat. S'ofereixen alternatives com suport psicosocial, refugis, educació, assessorament financer i teràpies de trauma. Finalment, es promou la conscienciació i l'educació en l'abolicionisme mitjançant campanyes i la formació de professionals implicats en aquesta problemàtica. Partirem d'aquests quatre punts claus a l'hora de dissenyar la política.

En addició, basarem el desenvolupament de la nostra política pública en tres seccions: objectius, marc legal i normatiu i estratègies i accions.

4.3.1. Objectius

La present proposta de Política Pública té com a objectiu principal erradicar la prostitució com a pràctica a l'Estat Espanyol, així com reconèixer institucionalment la violència que suposa.

En l'actualitat existeix un dèficit de drets humans a l'Estat en tant que la prostitució és una pràctica acceptada i normalitzada. És per això que un dels objectius de la present política és garantir la protecció dels drets de les dones implicades, i per tant reconèixer la vinculació d'aquesta activitat amb situacions d'abús, explotació i violència, buscant mesures per combatre tal vulneració de drets.

Així mateix, una altre de les finalitats d'aquesta proposta és abordar aquesta problemàtica des de la perspectiva del demandant, és a dir, reconèixer que la prostitució existeix degut a la demanda d'homes

disposats a pagar per sexe. També pretén generar consciència i sensibilització, vers la situació de les víctimes i la gravetat d'aquesta pràctica, així com capacitar i atorgar les eines necessàries als professionals i càrrecs públics per abordar-ho. Resulta prioritari pel nostre projecte implementar mesures de prevenció a través de programes educatius i formatius.

Per acabar, aquesta política pública pretén proporcionar recolzament a les víctimes i generar una xarxa de suport que ofereixi alternatives viables i reals a les víctimes d'aquesta situació. És vital generar espais de trobada i oferir recursos laborals, accés a educació i capacitació, programes de rehabilitació i, en conclusió, recursos que garanteixin un suport integral a les víctimes.

4.3.2. Marc legal i normatiu

Pel que fa a les bases legals sobre les que se sostindria la política, s'han de dur a terme certes modificacions de la legalitat espanyola per tal de fer viable la proposta.

Per començar, per tal de criminalitzar als compradors i prohibir la compra de sexe, es considerarà la prostitució com una forma més de violència de gènere. S'hauria de modificar la Llei Orgànica 1/2004, Medidas de protección Integral contra la Violencia de Género²³, que regula els delictes relacionats amb la violència vers les dones.

Així doncs, s'eliminarà la secció que contempla que la violència ha d'estar exercida necessàriament per part dels que siguin o hagin estat els cònjuges o algú amb qui la víctima mantingui una relació afectiva. Basant-nos en la definició d'UN Women,²⁴ s'estipularà que són víctimes de violència de gènere totes aquelles dones que hagin patit violència per raons de gènere, independentment de la relació amb l'agressor.

Per tant, l'article 1.1 de la Llei Orgànica 1/2004 quedaria de la següent manera:

«La presente Ley tiene por objeto actuar contra la violencia que, como manifestación de la discriminación, la situación de desigualdad y las relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres, se ejerce sobre estas por razones de género, sin tener en cuenta la relación o parentesco con su agresor».

(Modificació Ley Orgànica 1/2004, art 1.1).

És important que es reconegui la prostitució com una forma més de violència de gènere i, per tant, que les dones prostituïdes siguin contemplades com a víctimes de la violència masculista i puguin ostentar tots els drets que aquesta categoria els atorga (BOE, 2023).

²³ BOE (2004). Ley Orgànica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género.

²⁴ Defineix la violència de gènere com "tot acte de violència basat en el gènere que tingui o pugui tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o mental per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la vida privada" (UNWomen, 2023).

Seguidament, per tal d'assegurar que el proxenetisme i la incitació a la prostitució estiguin penades, hem de fixar-nos en el Capítol V del Codi Penal Espanyol, on s'estableixen els delictes relacionats amb la prostitució i la corrupció de menors. Després de la seva reforma l'any 2015, l'article 188 CP castiga a qui *emprant violència, intimidació o engany, o abusant d'una situació de superioritat o de necessitat o vulnerabilitat de la víctima, determini una persona major d'edat a exercir o mantenir-se a la prostitució*²⁵. A més, l'article 187 del CP especifica el càstig a aquells indueixin, promoguin, afavoreixin o facilitin a prostitució de persones menors o incapaces.

El principal problema d'aquests articles radica en la inclusió de la violència en la constitució de delictes i la contemplació de que, en cas de que no existeixi violència, tan sols constitueix delictes si es tracta de persones menors d'edat o incapaces.

És per això que proposo redactar l'article de la següent manera:

Artículo 187 CP

«1. El que induzca, promueva, favorezca o facilite la prostitución de cualquier persona, sin importar las condiciones, será castigado con las penas de prisión de uno a cuatro años y multa de doce a veinticuatro meses».

(...)

Artículo 188 CP

«1. El que determine, empleando violencia, intimidación o engaño, o abusando de una situación de superioridad o de necesidad o vulnerabilidad de la víctima, a cualquier persona a ejercer la prostitución o a mantenerse en ella, será castigado con las penas de prisión de dos a cuatro años y multa de 12 a 24 meses».

(...)

En addició, com es proposava al segon borrador de la *Llei de Llibertat Sexual* impulsada pel Ministeri d'Igualtat, crec necessari reintroduir la terceria locativa, és a dir, la sanció penal que estableix el càstig a aquell que amb ànim de lucre i de manera habitual destina un immoble local o establiment, obert o no al públic, a afavorir l'explotació de la prostitució d'una altra persona, encara amb el seu consentiment (López Trujillo, 2022). Això permetria penar el proxenetisme en totes les seves formes, i no només pel que fa al tràfic de persones.

També cal que el Codi Penal espanyol castigui i reconegui com a delictes el consum de prostitució. És per això que proposo modificar també l'article 189 del capítol V del Codi Penal, on s'estipulen els delictes que seran penats, afegint un novè i desè punt. Cal modificar aquest article per tal de penar el consum de prostitució amb multes i penes de presó, així com és necessari que la llei reconegui la total responsabilitat del consumidor en l'acte, i que en cap cas responsabilitzi a la dona prostituïda. Així doncs, l'article 189.9 quedaria de la següent manera:

²⁵ Art. 187 del Código Penal. (2015). *De los delitos relativos a la prostitución y la corrupción de menores.*

Artículo 189 CP

(...)

«9. Será castigado con la pena de prisión de tres meses a un año o multa de seis meses a dos años todo el que consuma prostitución, entendida esta actividad como el intercambio de sexo por dinero, sin importar las condiciones ni la edad de la víctima».

«10. Será castigado con la pena de prisión de tres meses a un año o multa de seis meses a dos años todo el que participe en cualquier negocio relacionado con la prostitución, sea o no incentivado por coacción, violencia o intimidación.

Aquestes modificacions ens permeten complir dos dels nostres objectius: en primer lloc, criminalitzar la compra, incitació o coacció de prostitució, i d'altre banda, descriminalitzar completament a les dones prostitutes, eliminant qualsevol responsabilitat que els pugui ser atorgada.

4.3.3. Estratègies i accions

A continuació, caldria dissenyar un pla efectiu per tal d'oferir ajudes i serveis a les prostitutes, presentant alternatives viables i eficaces.

En l'actualitat, es contemplen certes mesures al Real Decreto 634/2022, que regula la concessió directa de subvencions del Ministeri d'Igualtat per a la inserció sociolaboral de dones i nenes víctimes del tràfic de persones i l'explotació sexual, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (BOE, 2022). Tanmateix, moltes d'aquestes mesures i subvencions no resulten efectives ni acaben arribant a la majoria de víctimes.

La present política pública estableix una sèrie de mesures necessàries per tal de protegir a les víctimes de l'explotació sexual, però en cap cas infantilitzant-les. Aquestes mesures se centren en l'oferta de suport psicosocial, refugis, ofertes educatives, consells de deute, teràpies de trauma, etc.

En primer lloc, tot i que ja existeixen recursos com CAID, es crearà un nou departament a Serveis Socials enfocat exclusivament a les víctimes de la prostitució. A partir d'aquí s'assignarà a cada dona una professional referent, que l'acompanyarà en el procés i li brindarà els recursos necessaris per a la seva recuperació.

També proposo comptar amb educadores de carrer, és a dir, professionals que localitzen les zones més vulnerables, per tal de relacionar-se amb possibles víctimes del sistema prostitucional i així oferir-los alternatives. En addició, es destinarà una gran partida de recursos a aquest centre especialitzat. Finalment, s'articularà una xarxa d'institucions i professionals que realitzin totes les tasques des de la primera acollida, fins a l'acompanyament i reinserció.

Per acabar, tal com s'ha establert anteriorment, és necessari dissenyar plans de conscienciació i sensibilització en l'abolicionisme, així com capacitar al poder judicial, serveis socials, cossos policials i qualsevol altra autoritat que estigui implicada en el tractament de les víctimes.

En primer lloc, es crearà una normativa d'actuació i s'obligarà a tots els serveis públics que tractin en algun moment amb les víctimes a prendre formacions periòdiques i participar en jornades de conscienciació en abolicionisme i atenció a víctimes de la prostitució, amb l'objectiu de que aquestes es sentin totalment acompanyades, compreses i protegides. A més, es realitzaran auditories per assegurar el compliment de la normativa.

Addicionalment, es crearan plans de conscienciació i sensibilització dirigits a tota la societat per desincentivar el consum, trencar amb mites i falses creences i desmarginalitzar a les víctimes. Per fer-ho, és necessari realitzar plans d'educació sexual als centres escolars, per transformar les nocions morals de la societat vers la sexualitat i el consentiment. També es potenciaran altres mesures, com anuncis, estudis i programes públics, per sensibilitzar sobre el perill i les conseqüències de la prostitució, i per difondre les mesures legals preses per l'Estat per aturar aquesta problemàtica.

En conclusió, després d'aquest anàlisi és possible confirmar la meua quarta hipòtesi, referent a la viabilitat d'implementar un model abolicionista de la prostitució a l'Estat Espanyol (H4).

És evident que, realitzant les modificacions legals pertinents, seria possible implementar lleis que regulin la prostitució, protegint realment a les dones i nenes que l'exerceixen.

6. Conclusions

La present anàlisi ha demostrat que la prostitució no només és una problemàtica molt generalitzada sinó que és una pràctica que, com nombroses autores i organitzacions internacionals ja han assenyalat, conforma una forma més de violència cap a les dones. Després de fer una exhausta revisió bibliogràfica, he pogut constatar que no es pot parlar de lliure elecció quan es fa referència a l'explotació sexual, ja que el poder de decisió es veu coartat per les condicions materials i les estructures de poder que fan que les dones es vegin obligades a recórrer a la mercantilització del seu cos. Així mateix, és inviable mesurar el consentiment dins d'aquesta pràctica, perquè no es pot desvincular de les desigualtats de gènere inherents a la nostra societat que presenten la prostitució com una alternativa laboral viable a dones i nenes.

Seguidament, a partir de la distribució d'una enquesta pròpia, he pogut constatar que existeix una gran desinformació pel que fa a l'explotació sexual. A causa de la seva naturalesa controvertida i de l'estigma i el prejudici que l'envolta, la prostitució és quelcom marginal a la societat espanyola. És vital reconèixer la complexitat de la temàtica així com abordar-la des de les institucions, ja que la manca d'informació envers l'explotació sexual genera encara més estigma i dificulta la comprensió de la realitat de les víctimes d'aquest sistema. És prioritari generar un diàleg informat i buit de prejudicis entre la població i les institucions per tal d'abordar el problema adequadament.

Pel que fa a l'anàlisi comparativa dels casos, hem pogut concloure que el model més desitjable és l'abolicionista, tal com es proposava a les hipòtesis. Després d'analitzar l'aplicació dels tres models normatius estudiats i els seus resultats, podem constatar que, d'un costat, el prohibicionisme estigmatitza i genera maltractament institucional cap a les víctimes, a banda de no aconseguir reduir les ràtios de prostitució ni tràfic de persones, i, d'altra banda, el regulacionisme no només no aconsegueix els resultats esperats sinó també legitima la violència que s'exerceix cap a les dones, en tant que reconeix l'explotació sexual com a feina lícita. Tanmateix, el model abolicionista no només aconsegueix reduir el nombre de dones prostituïdes i de tràfic de persones, sinó que també assoleix major acceptació pública.

Centrant-nos en el model espanyol, on la prostitució gaudeix d'una situació d'alegalitat, podem afirmar que es tracta d'una qüestió estigmatitzada i marginalitzada on les víctimes són completament ignorades per les institucions, que no són capaces d'oferir ajudes ni alternatives viables per a elles. En addició, ha estat una temàtica apartada de l'agenda política durant molt de temps, i tot el recent intent del PSOE de portar la qüestió al debat públic, encara continua sent una realitat ignorada. Per tant, la legalitat espanyola condemna a les víctimes a la marginalitat i les desprotegeix davant les situacions de violència. Addicionalment, hem pogut concloure que el model abolicionista podria implementar-se a l'Estat Espanyol i resultaria viable en l'àmbit legal. A més, en funció de les dades obtingudes a través de l'anàlisi d'enquestes, tenim indicadors que ens porten a pensar que rebria força acceptació social.

Per acabar voldria destacar que, per molt que les propostes abolicionistes encara no aconsegueixin plenament el seu objectiu, és a dir, abolir la prostitució, personalment voldria tenir la certesa de què visc en un Estat que no s'ofereix a acollir a grans xarxes de proxenetisme i tràfic de persones, i que

reconeix els danys que causa la prostitució. Com nombroses teòriques han afirmat al llarg de la història, l'Estat existeix per vetllar per a la integritat i la seguretat de la seva ciutadania; per tant, un Estat que no reconeix la violència que hi ha rere la indústria de l'explotació sexual ni vetlla per protegir a les dones i nenes que l'exerceixen, no només traeix la seva naturalesa, sinó que és còmplice d'aquesta violència.

7. Bibliografía

- Álvarez, C. D., & García, A. G. (2012). *Prostitución: notas para un análisis psicosocial de la coacción al consentimiento*. *Igualdad. Retos para el siglo*, 21, 37-56.
- Arribas, F. J. R. (2012). *Consumo y prácticas sociales "ocultas": la prostitución*. *Nómadas. Critical Journal of Social and Juridical Sciences*, 34(2).
- Barja, E. (2020). "La posición de Kant ante el tema de la prostitución". *Averroes Blogs*.
- Barroso, A. (2020). *61% of U.S. women say 'feminist' describes them well; many see feminism as empowering, polarizing*. Pew Research Center.
- Bedía, R. C. (2016). *Un ensayo sociológico sobre la prostitución*. *Política y sociedad*, 53(3), 897-914.
- Berger, P. L. (1981): *Para una teoría sociológica de la religión. El dosel sagrado*, Barcelona, Kairós.
- Boza Moreno, E. (2019). *La prostitución en España: el limbo de la alegalidad*. *Estudios penales y criminológicos*, 39 (1), pp. 217-301.
- Cardeñoso Rodríguez, I. (2021). *El debate de la prostitución*.
- Cáritas. (2016). *La prostitución desde la experiencia y la mirada de Cáritas. Reflexiones y Marcos de acción*.
- ChartsBin. (2010). *The Legal Status of Prostitution by Country*. ChartsBin.com.
- Claveria, S. (2018). *El Feminismo lo cambia Todo. Un relato sobre la lucha contra el patriarcado*. Paidós. (213-256).
- Cleiren, C. P. M., & Ten Voorde, J. M. (2016). *Prostitutie en souteneurschap in het strafrecht: rechtsbelangen in beweging*. *Ars Aequi Libri*, 65(5), 398–405.
- Cobo, R. (2021). *La prostitución en el corazón del capitalismo*. Los libros de la Catarata.
- Corbera, C. (2008). *Políticas legislativas internacionales sobre prostitución: reflexiones desde la intervención*. Ponencia presentada en el II Congreso Virtual sobre Prostitución 2008, Regularización de la Prostitución y Derechos Humanos
- Lorente, C. G. (2017). De la prostitución reglamentada al ocaso del burdel: una aproximación legislativa a la prostitución durante la etapa franquista. *TALLER 5 Violencia política y control social en el primer franquismo. Moralización y disciplina. Una perspectiva de género*.
- López Trujillo, N. (2022). *Qué es la tercería locativa: castigo penal a los propietarios de locales dedicados a la prostitución*. Newtral.
- Martín Plaza, A. (2022). *La prostitución en España: cuántos hombres pagan por sexo y qué zonas concentran una 'oferta' cada vez más digital*. *DatosRtve*.
- Maxwell, J. (1996). *Qualitative research design. An interactive Approach*. London. Sage publications.
- Morlino, L. (2005). *Introduzione alla ricerca comparata*. Bologna. Il Mulino.
- ONU. (1949). *Convenio para la represión de la trata de personas y de la explotación de la prostitución ajena*. Preámbulo.
- ONU. (1981). *Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer*. Parte 1. Artículo 6.
- Ortegón Quiñones, E. (2016). *Guía sobre diseño y gestión de la política pública*.
- Outshoorn, J. (2012). *Policy change in prostitution in the Netherlands: From legalization to strict control*. *Sexuality Research and Social Policy*, 9, 233-243.
- Parlament Europeu. (2021). *Resolució del Parlament Europeu, de 21 de enero de 2021, sobre la estrategia de la Unión para la igualdad de género*.
- Parlament Europeu. (2014). *Comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere, Informe sobre explotació sexual i prostitució i el seu impacte en la igualtat de gènere (2013/2103(INI)), Comissió de Drets de la Dona i Igualtat de Gènere*.
- Pateman, C. (1995): *El contrato sexual*. Anthropos. Madrid.
- Potterat, J. J., Brewer, D. D., Muth, S. Q., Rothenberg, R. B., Woodhouse, D. E., Muth, J. B. & Brody, S. (2004). *Mortality in a long-term open*

- Crockett, E. (2016). *Poll: women have harsher attitudes toward prostitution than men*. Vox.
- Curiel, P. B. (2008). *Prostitución y políticas públicas: entre la reglamentación, la legalización y la abolición*. Fundación alternativas.
- Daich, D. (2012). *¿Abolicionismo o reglamentarismo? Aportes de la antropología feminista para el debate local sobre la prostitución*. RUNA, Archivo Para Las Ciencias Del Hombre, 33(1), 71-84.
- De Miguel, A. (2015). *Neoliberalismo sexual. El mito de la libre elección*. Madrid: Cátedra. *Revista Internacional de Organizaciones*, (15), 148-154.
- De Miguel, A. (2012). *La prostitución de mujeres, una escuela de desigualdad humana*. *Revista europea de derechos fundamentales*, (19), 49-74.
- De Toscano, G. T. (2011). *La utilización del método comparativo en estudios cualitativos en ciencia política y ciencias sociales: diseño y desarrollo de una tesis doctoral*. Kairos: Revista de temas sociales, (27), 7
- Dorado, M. (2019). *Las sorprendentes cifras de la prostitución en España*. *Revista Más*.
- Ekberg, G. (2004). The Swedish law that prohibits the purchase of sexual services: Best practices for prevention of prostitution and trafficking in human beings. *Violence against women*, 10(10), 1187-1218.
- Evason, N. (2021). *American Culture*. Cultural Atlas.
- Feministes de Catalunya (2022). *La revuelta de las putas, con Amelia Tiganus*.
- Fraisse, G. (2011). *Del Consentimiento*. Santiago de Chile: Palinodia.
- Gómez, N. U. (2022). *Legalidad o prohibición de la prostitución en el mundo*. The Objective.
- González, E. L. (2011). *Configuración del tratamiento jurídico del trabajo sexual. Especial incidencia en la situación de las mujeres migrantes trabajadoras del sexo*. In *Actas del I Congreso Internacional sobre Migraciones en Andalucía* (pp. 905-914). Instituto de Migraciones.
- cohort of prostitute women*. *American journal of epidemiology*, 159(8), 778-785.
- Real, A. (2021). *De la regulación a la abolición de la prostitución: los modelos de Alemania y Suecia*. Newtral.
- Post, C., Brouwer, J. G., & Vols. M. (2019). *Regulation of prostitution in the Netherlands: Liberal dream or growing repression?*. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 25, 99-118
- Parts, A. (2019). El desastre de la legalización de la prostitución en los Países Bajos. *Seminari de dones grans*.
- Puleo, A. (2017). ¿Qué es el ecofeminismo?. *Quaderns de la Mediterrània*, 25, 210-214.
- Ranea, B. (2018). Entrevista a Amelia Tiganus. *Atlánticas. Revista Internacional de Estudios Feministas*, 3 (1), 136-147.
- Rey Martínez, F. (2006). *La prostitución ante el derecho, problemas y perspectivas*. *Nuevas Políticas Públicas: Anuario multidisciplinar para la modernización de las Administraciones Públicas*, (2), 97-119.
- Rivas Arjona, M. (2013). *II República española y prostitución: El camino hacia la aprobación del Decreto abolicionista de 1935*. *Arenal*, 20 (2), p.365.
- Román, A. (2019). *Diferencias entre Abolicionismo y Prohibicionismo*. *Iglesia Católica y prostitución*.
- Scroope, C. (2017). *Swedish culture*. Cultural Atlas.
- Sánchez, P. (2017). *¿Es neoliberal defender el trabajo sexual?*. Colectivo Hetaira.
- Soto-Wiechert, L. (2023). *Delito de prostitución en Estados Unidos: leyes y consecuencias*. Abogado.com.
- SWAN (2020). *Sex Work in Albania, an Overview*. Extret de: www.swan.net
- Tapia Ateka, I. (2017). *Debate sobre la prostitución: Regulacionismo y Abolicionismo*.
- Tiganus, A. (2018). *Pornografía, prostitución, trata y vientre de alquiler*. *Fórum de Política feminista*. 32-40.

- Guereña, J. L. (2003). *La prostitución en la España contemporánea*. Marcial Pons Historia.
- Guereña, J.L. (2017). *La prostitución en España en 1925 según los informes de Paul Kinsie para la sociedad de naciones*. Revista electrónica de Historia.
- Guereña, J. L. (1997). De historia prostitución. La prostitución en la España contemporánea. *Ayer*, (25), 35-72.
- Guereña J. L. (1995). *Los orígenes de la reglamentación de la prostitución en la España contemporánea. De la propuesta de Cabarrús (1792) al Reglamento de Madrid (1847)*. *Dynamis: Acta hispanica ad medicinae scientiarumque historiam illustrandam*, 15, 401-441.
- Hofman, C. (1997). *¿Es la prostitución un derecho humano?*. Extret de: www.notivida.com.ar
- Heim, D., & Monfort Soria, N. (2005). Vigilar y castigar: las nuevas propuestas de políticas públicas para la prostitución en Europa; análisis de los modelos de Suecia y los Países Bajos.
- Hermida, A. (2023). *¿Es legal la prostitución en España? Qué dice la legislación al respecto*. El Confidencial.
- Human Rights Watch. (2021). *Informe Anual Estados Unidos*.
- Iberley. (2019). *Delito de prostitución*.
- Jiménez, D. (2015). *Prostitución Legal: el modelo holandés*. Canarias ahora.
- Expósito, M. (2019). *Modelos de regulación de la prostitución*.
- Martín, P. (2022). *La prostitución en España: 45.000 mujeres y cinco millones de euros al día*. El Periodico de España. Igualdad.
- Tiganus, A. (2021). *La revuelta de las putas*. Ediciones B.
- The Swedish Institute. (2019). *Prostitution Policy in Sweden - Targeting Demand*.
- Tong, R., & Botts, T. F. (2018). *Feminist thought: A more comprehensive introduction*. Routledge.
- United Nations Office on Drugs, & Crime. (2010). *The globalization of crime: A transnational organized crime threat assessment*. United Nations Publications.
- Van Gorp, M. (2022). *The Failure and Proposed Revision of Legalized Prostitution in the Netherlands*. Michigan State University.
- Vargas, C. S. (2012). *La definición de política pública*. *Bien común*, 18, 47-52.
- Villacampa Estiarte, C. (2012). *Políticas de criminalización de la prostitución: análisis crítico de su fundamentación y resultado*. *Revista de derecho penal y criminología*, 2012, núm. 7, p. 81-142.
- Villa Camarma E. (2010). *Estudio antropológico en torno a la prostitución*. *Cuicuilco*, 17(49), 157-179.
- Vigil, C. y M. Vicente (2006): *Prostitución, liberalismo sexual y patriarcado*. Extret de: www.malostratos.org.
- Walker, Lenore (2009). *The battered woman syndrome*. Springer. Nueva York.

8. Annexos

Annex 1 - Enquesta realitzada

Enllaç a l'enquesta: <https://form.jotform.com/230932878926369>

Em dic Anna Farran i sóc estudiant de 4t any de Ciències Polítiques a la UPF. Aquesta enquesta forma part de la metodologia del meu treball de fi de grau, i pretén aclarir la concepció social que es té actualment sobre la prostitució.

Quin és el teu gènere?

- Dona
- Home
- No Binari

Quina és la teva edat?

- 15 - 25
- 26 - 35
- 36 - 50
- 51 - 65
- 65 o més

Quina d'aquestes frases creus que és més adequada per definir la prostitució?

- La prostitució és una activitat immoral que ha d'estar prohibida i perseguida pel poder públic.
- La prostitució és una forma més de violència de gènere, i se n'ha de penar el consum, no l'exercici.
- La prostitució és una feina i, per tant, ha de ser regulada i reconeguda jurídicament

Creus que la prostitució és legal a Espanya?

- Si
- No

A Espanya, l'exercici de la prostitució, no és constitutiu de delictes i la prostitució "lliure" no està castigada del Codi Penal.

Tanmateix, sí que ho està la prostitució de menors i de persones amb diversitat funcional (art. 188.1 CP) i la prostitució forçada, és a dir, aquella on s'utilitza violència, intimidació o engany, o s'abusa d'una situació de superioritat o de necessitat o vulnerabilitat de la víctima, (187.1 CP).

Creus que la prostitució hauria de ser legal a Espanya?

- Si
- No

Penses que EXERCIR la prostitució és immoral i degradant com a persona?

- Si
- No

Penses que CONSUMIR prostitució és immoral i degradant com a persona?

- Si
- No

Creus que la majoria de persones que es DEDIQUEN a la prostitució són:

- Homes
- Dones

Creus que la majoria de persones que CONSUMEIXEN prostitució són:

- Homes
- Dones

Segons un informe elaborat per Càritas (2016), la majoria de persones prostituïdes a l'estat espanyol són **dones immigrants, de menys de 35 anys, amb baix nivell educatiu i amb fills.**

Creus que el consum de prostitució és comú a l'Estat Espanyol?

- Si
- No

Actualment Espanya es coneix com el prostíbul d'Europa, ja que és l'estat europeu que més consumeix prostitució. De fet, segons diversos estudis, **el 39% dels homes** adults afirmen haver consumit prostitució alguna vegada, és a dir, que **1 de cada 4 espanyols ha consumit prostitució.**

A més l'Estat Espanyol se situa en tercer lloc al rànquing mundial de països consumidors de prostitució, per sota de Tailàndia i Puerto Rico

Creus que la majoria de persones que es dediquen a la prostitució ho fan (opció múltiple):

- Per lliure elecció
- Per necessitat econòmica
- Per obligació, és a dir, sota coacció

Un estudi de l'UGT l'any 2006, destaca que el **95%** de la prostitució **no és voluntària**

Coneixes a algú que es dediqui o s'hagi dedicat a la prostitució?

- Sí
- No

Coneixes a algú que hagi consumit prostitució?

- Sí
- No

Saps en què consisteix el model abolicionista de la prostitució?

- Sí
- No

La postura abolicionista entén que la prostitució **no és una feina com qualsevol altre**, sinó que és la **mercantilització dels cossos de les dones i nenes** i, en conseqüència, un atemptat contra la seva sobirania. Aquest posicionament defensa que la prostitució és una **forma de violència de gènere**.

Aquest model posa el **focus** del debat en **el consumidor de prostitució i el proxeneta**. D'altra banda, proporciona ajudes a les dones prostituïdes.

Estaries d'acord en què l'Estat Espanyol adoptés un model abolicionista?

- Sí
- No

Estaries d'acord a que s'imposessin multes econòmiques a consumidors i proxenetes?

- Sí
- No

Estaries d'acord a que s'imposessin penes de presó a consumidors i proxenetes?

- Sí
- No

Estaries d'acord en que es donessin ajudes públiques a dones prostituïdes?

- Sí
- No

Valora les següents afirmacions segons el teu grau d'acord:

	D'acord	Ns/Nc	En desacord
La prostitució no té cabuda en una societat que lluita per assolir la igualtat de dones i homes i per eradicar la violència de gènere.	☐	☐	☐
Tenir sexe és un dret	☐	☐	☐
No podem parlar de lliure elecció quan l'individu es troba atravesat per opressions de classe, gènere, ètnia...	☐	☐	☐
Les dones són lliures de fer el que vulguin amb el seu cos, prostituir-se és una opció més.	☐	☐	☐
Si existeix una transacció econòmica ja no es pot parlar de consentiment.	☐	☐	☐
El sexe no només ha de ser consentit, sinó també desitjat	☐	☐	☐
És tant culpable qui consumeix la prostitució com qui l'exerceix	☐	☐	☐
En la prostitució la dona es converteix en una mercaderia	☐	☐	☐
Estar a favor de la legalització de la prostitució és una posició progressista i "d'esquerreres"	☐	☐	☐
L'estat ha de perseguir als proxenetes i als puteros, però no a qui exerceix la prostitució	☐	☐	☐
La prostitució és una forma de violència de gènere	☐	☐	☐
Prostituir-se és empoderant	☐	☐	☐

Qualsevol opinió, reflexió o suggerència és benvinguda! (pregunta oberta)

Annex 2 - Resultats de l'enquesta

Figura 1: Gènere de les persones enquestades

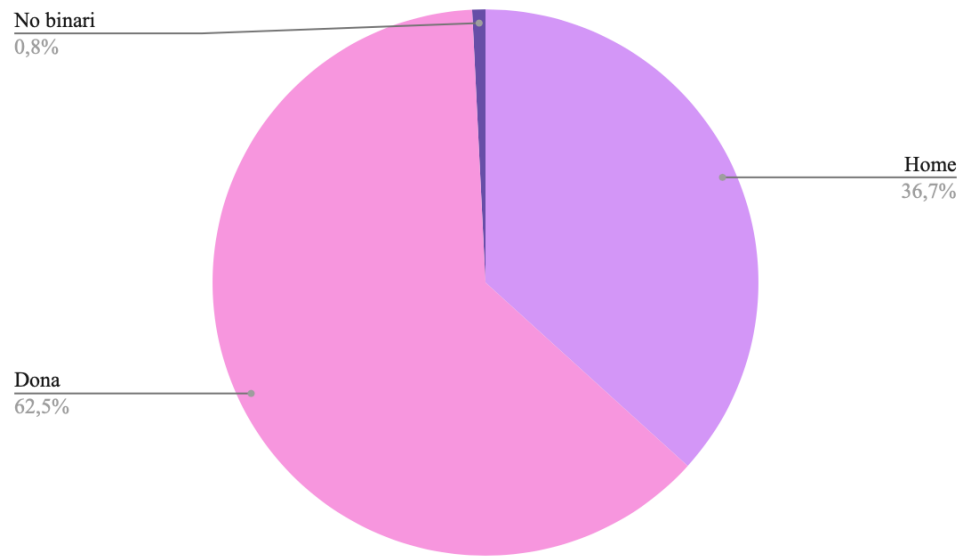

Figura 2: Edat de les persones enquestades

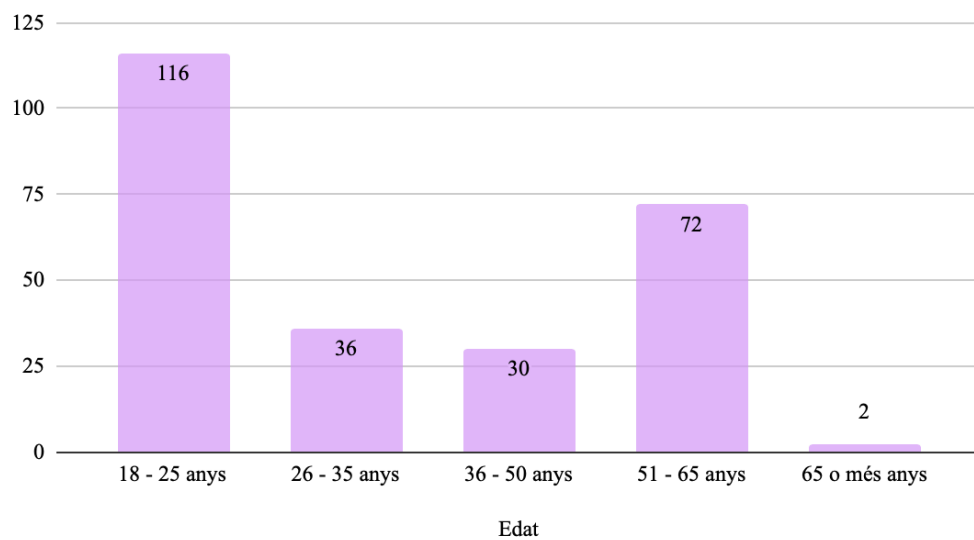

Figura 3: Quina d'aquestes afirmacions creus que és més adequada per definir la prostitució?

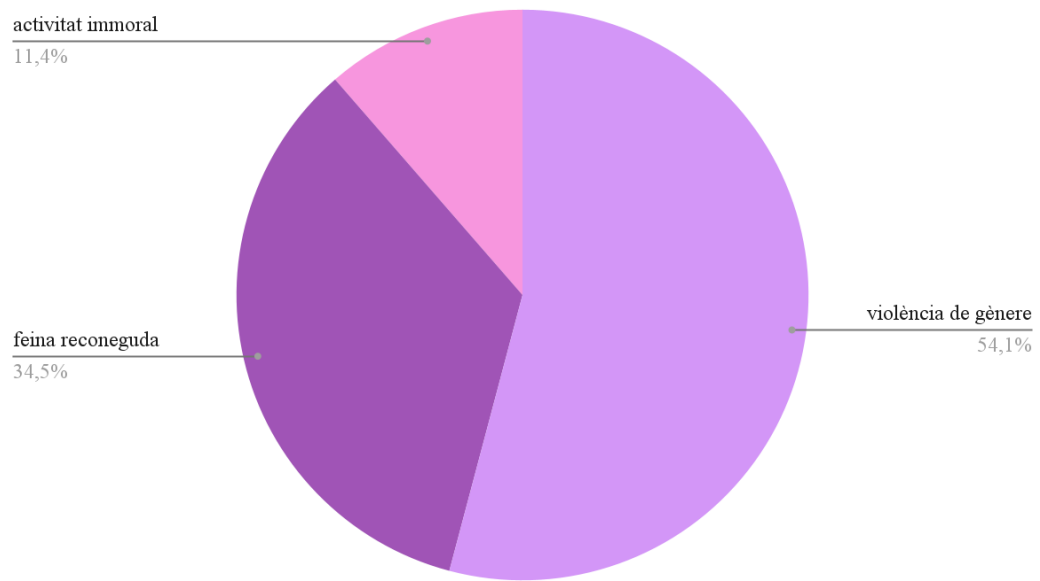

Figura 4: Creus que la prostitució és legal a Espanya?

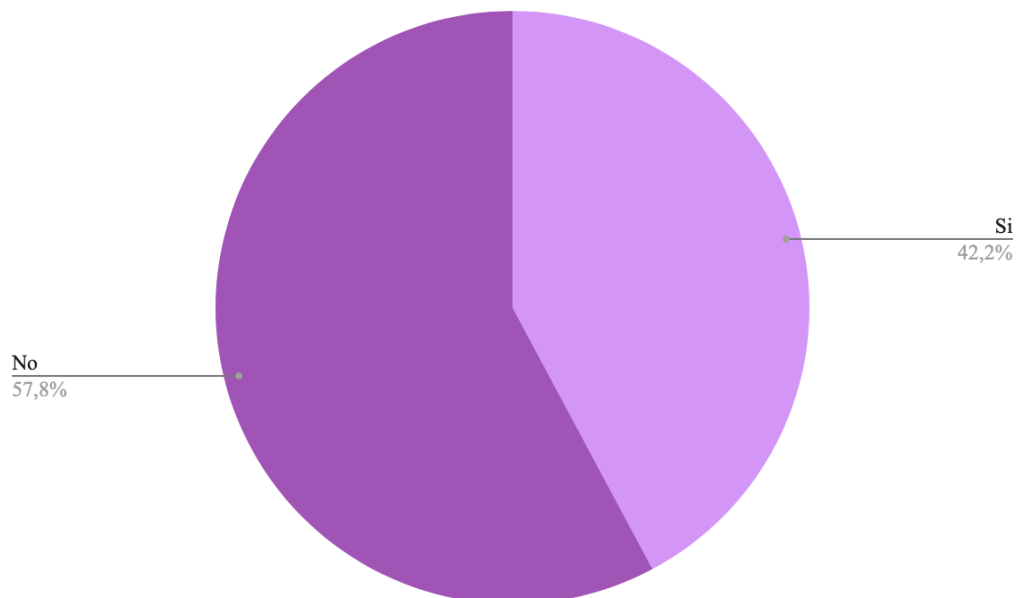

Figura 5: Creus que la prostitució hauria de ser legal a Espanya?

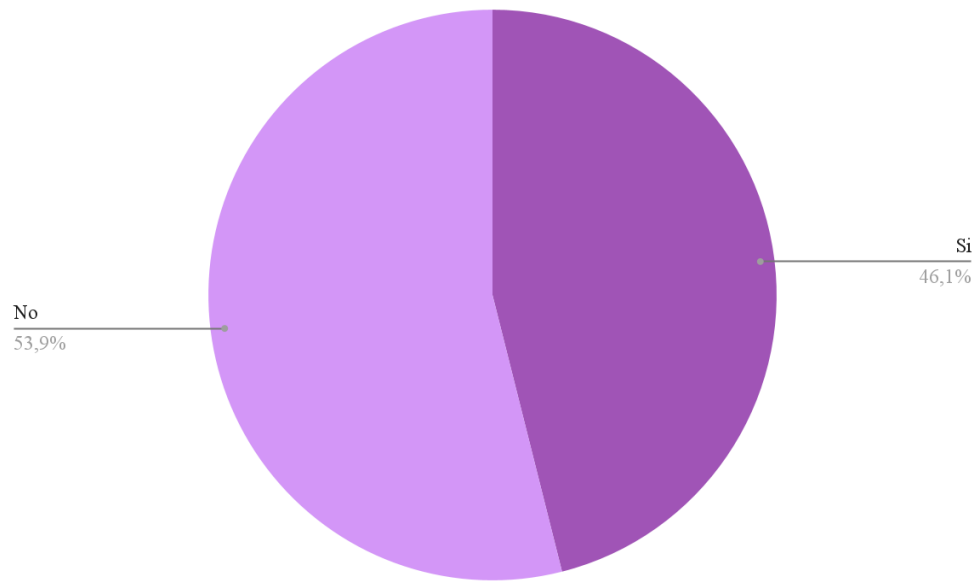

Figura 6: Penses que EXERCIR la prostitució és immoral i degradant com a persona?

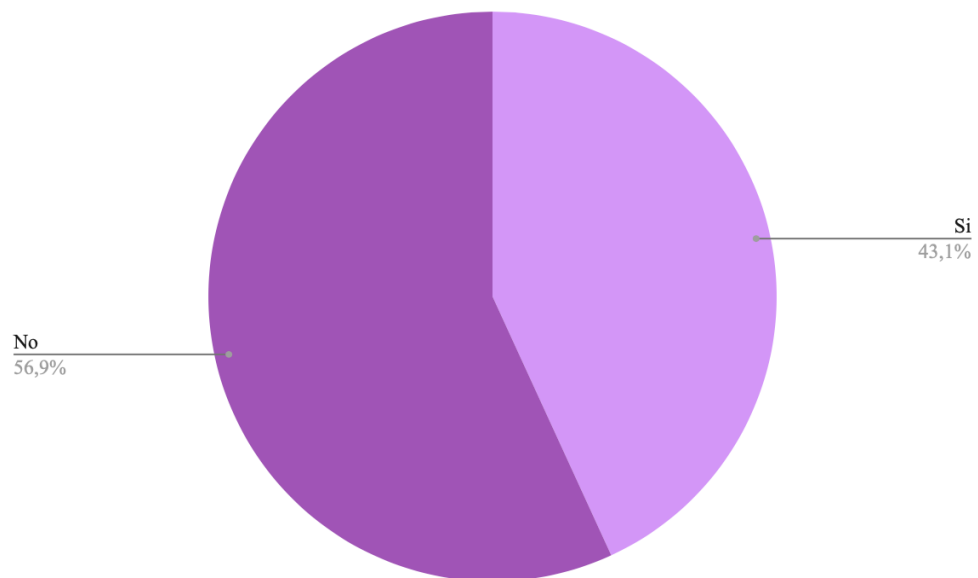

Figura 7: Penses que CONSUMIR prostitució és immoral i degradant com a persona?

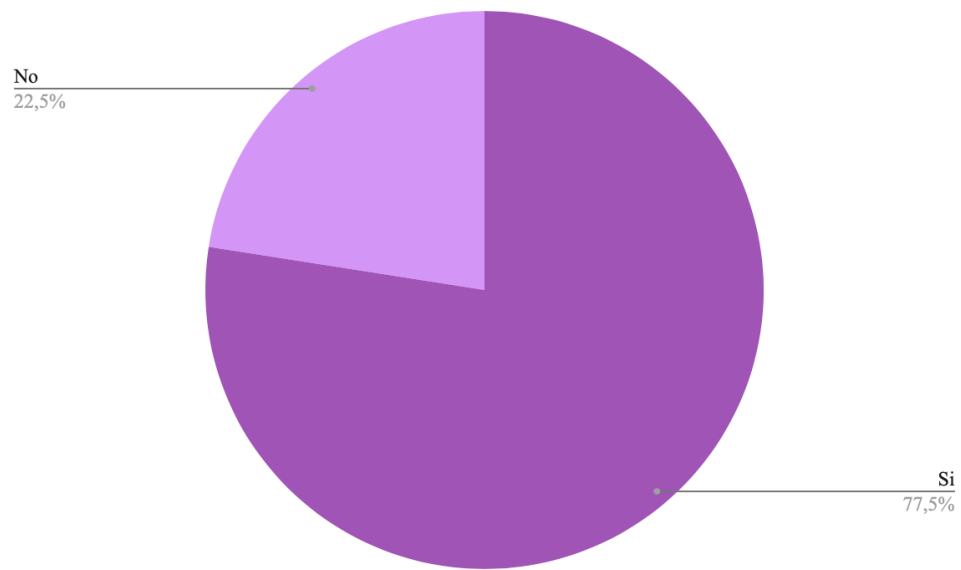

Figura 8: Creus que la majoria de persones que es DEDIQUEN a la prostitució són:

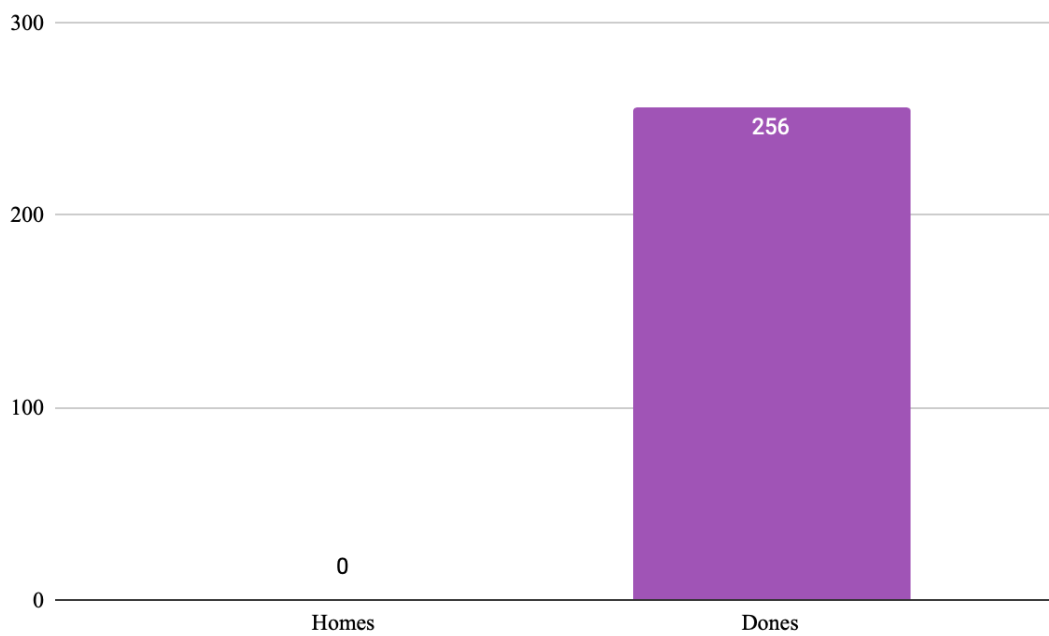

Figura 9: Creus que la majoria de persones que CONSUMEIXEN prostitució són:

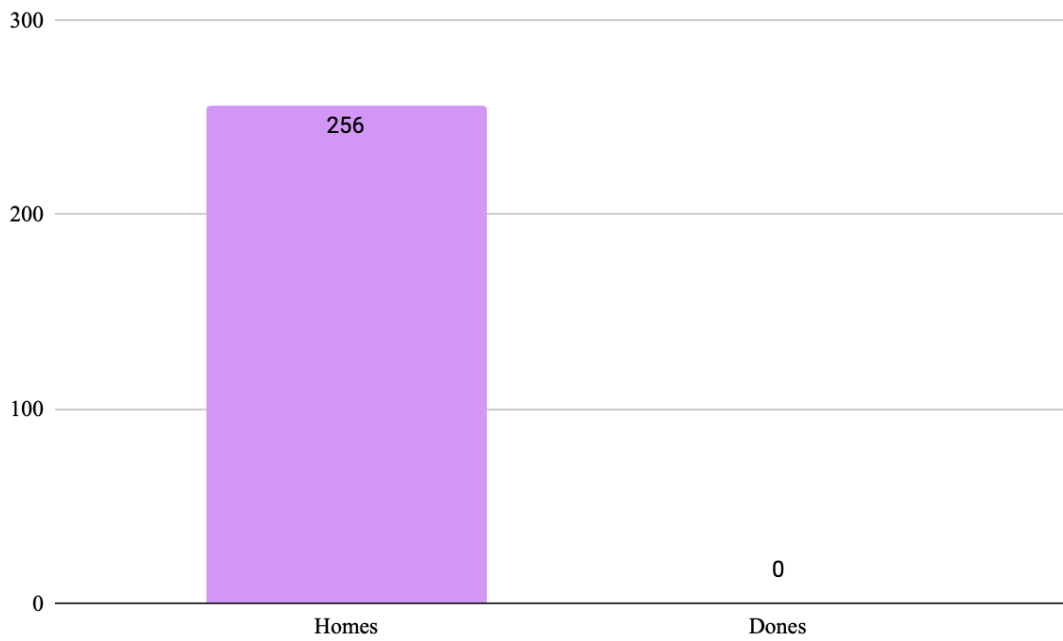

Figura 10: Creus que el consum de prostitució és comú a l'Estat Espanyol?

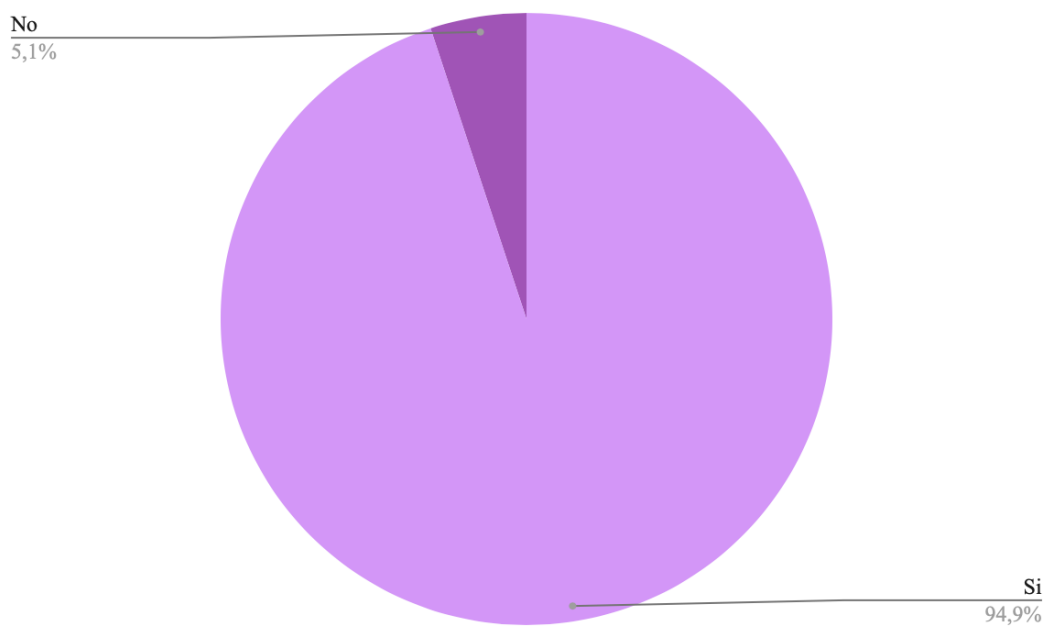

Figura 11: Creus que la majoria de persones que es dediquen a la prostitució ho fan:

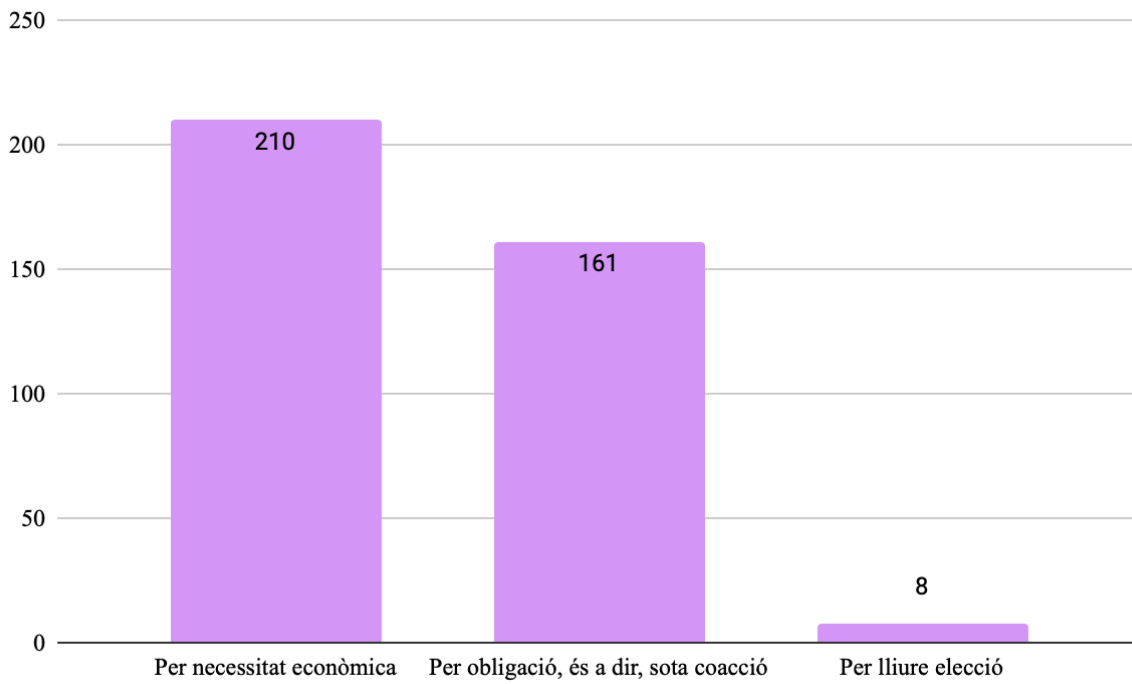

Figura 12: Coneixes a algú que es dediqui o s'hagi dedicat a la prostitució?

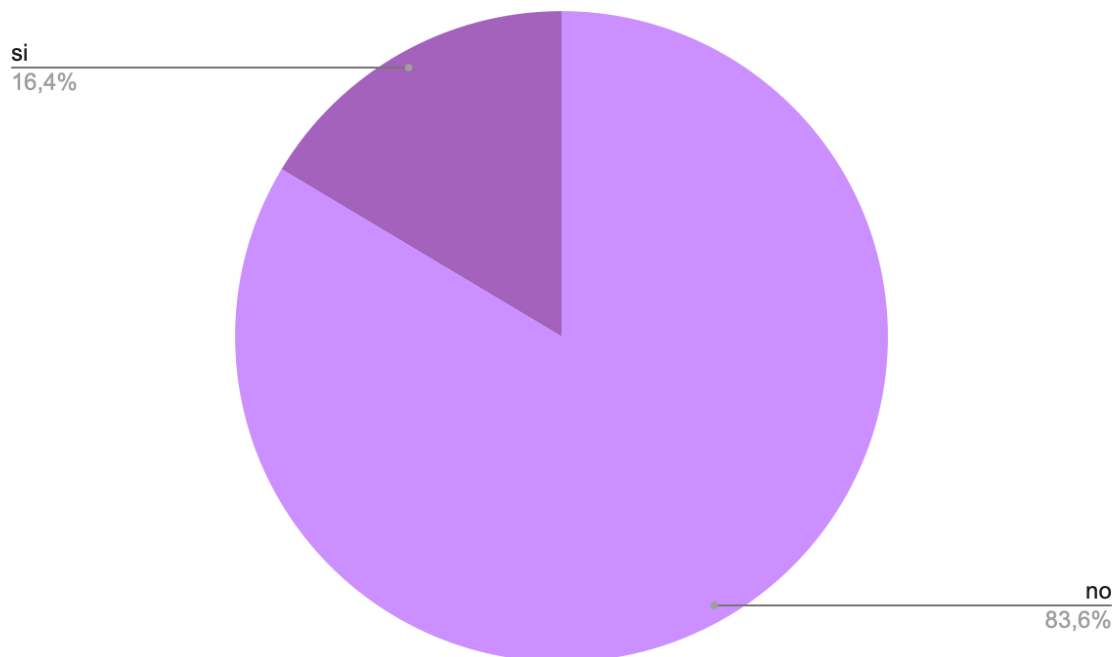

Figura 13: Coneixes a algú que hagi consumit prostitució?

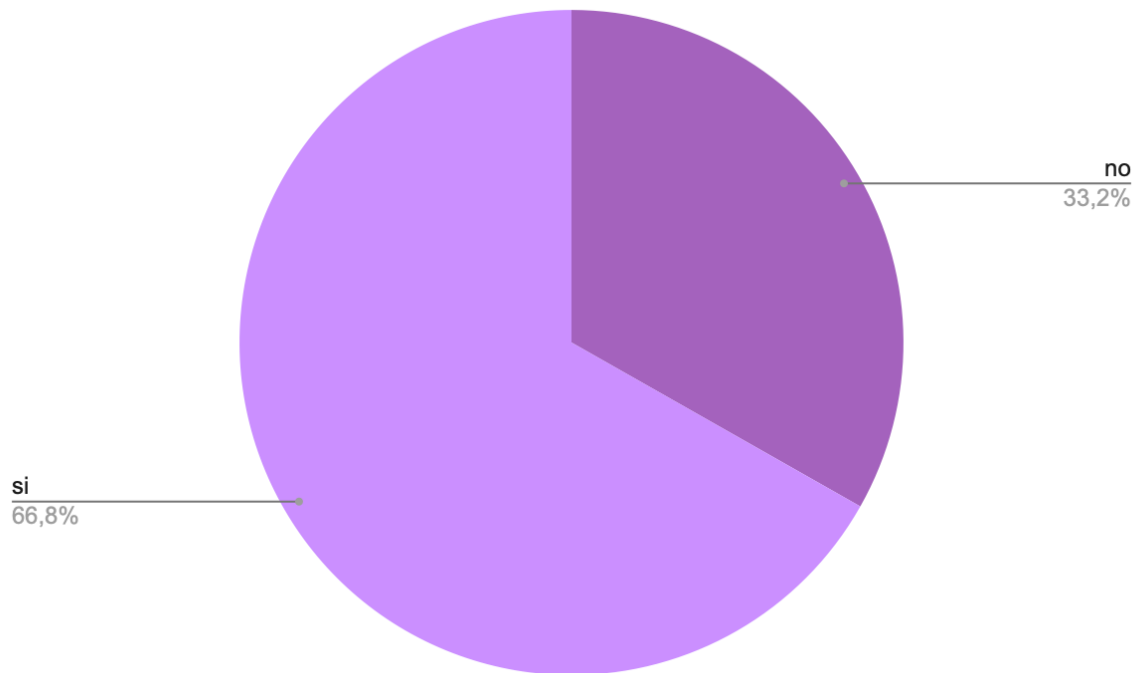

Figura 14: Saps en què consisteix el model abolicionista de la prostitució?

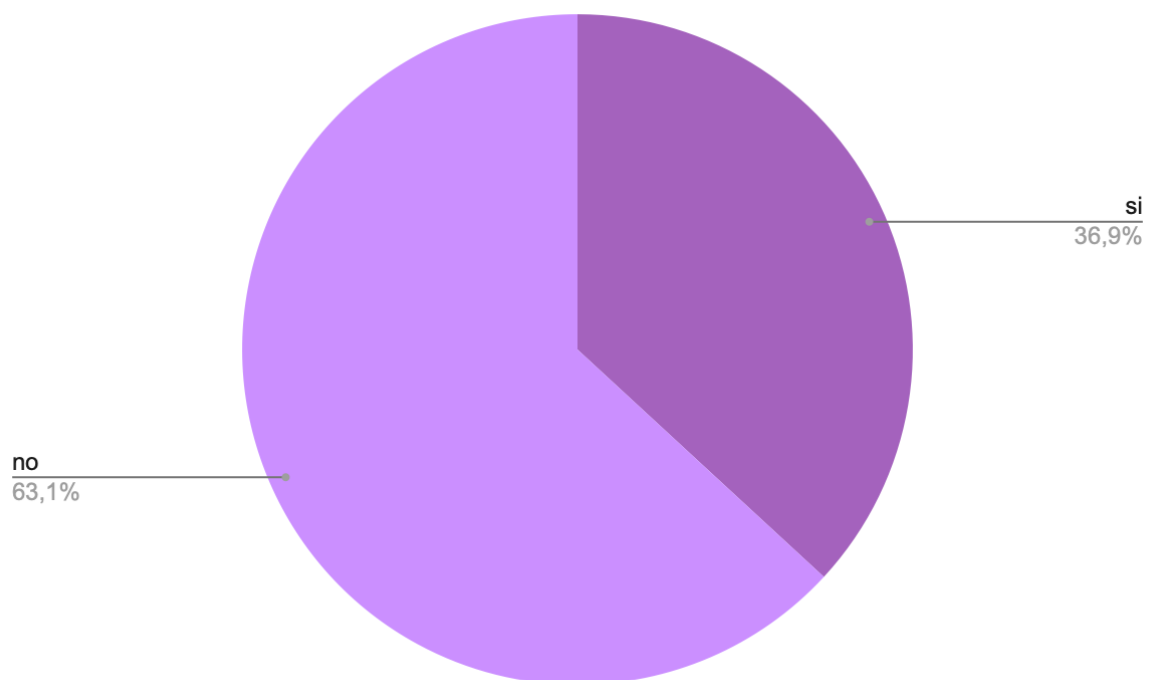

Figura 15: Estaries d'acord en què l'Estat Espanyol adoptés un model abolicionista?

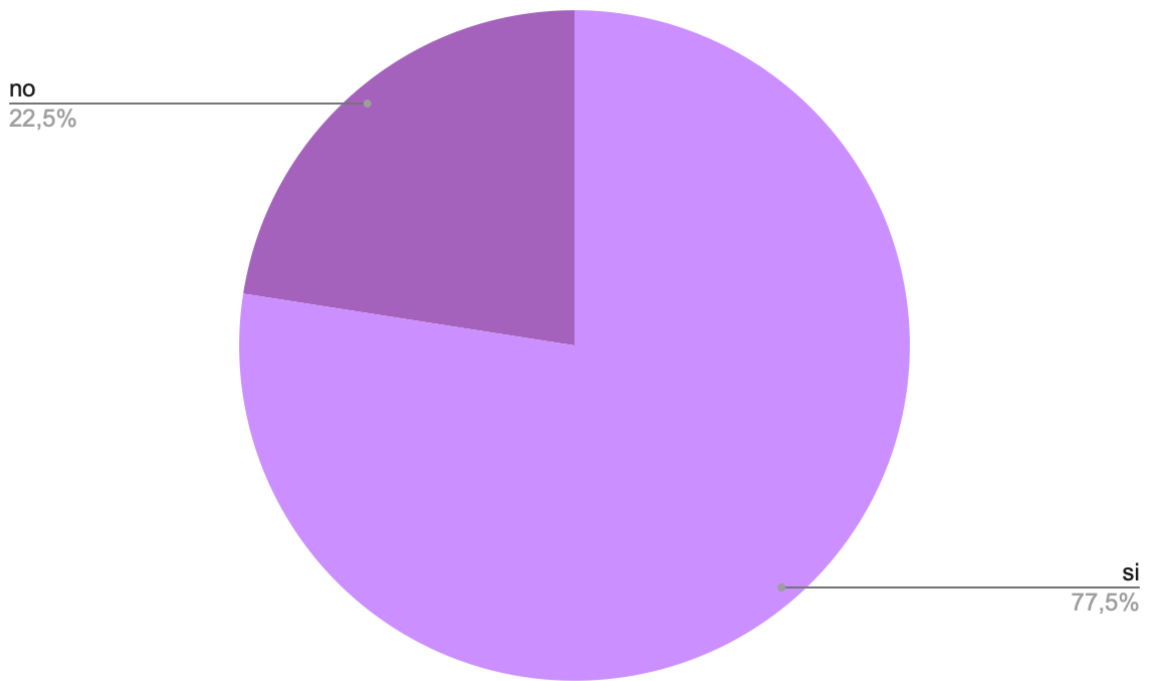

Figura 16: Estaries d'acord a que s'imposessin multes econòmiques a puteros i proxenetes?

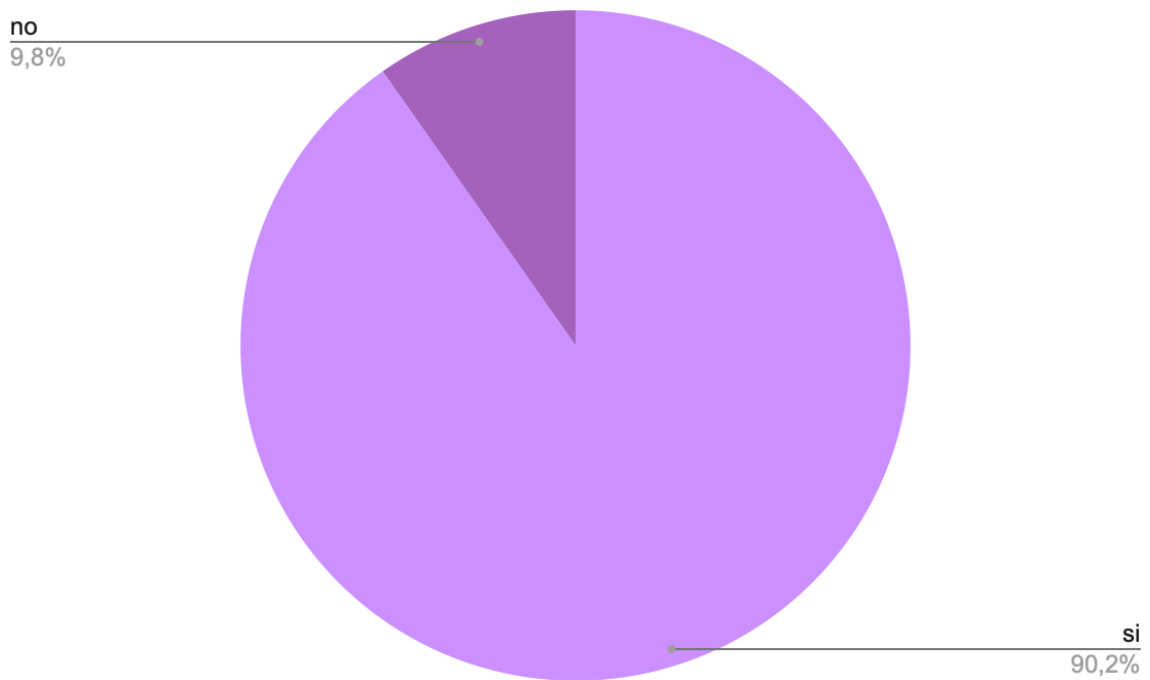

Figura 17: Estaries d'acord a que s'imposessin penes de presó a consumidors i proxenetes?

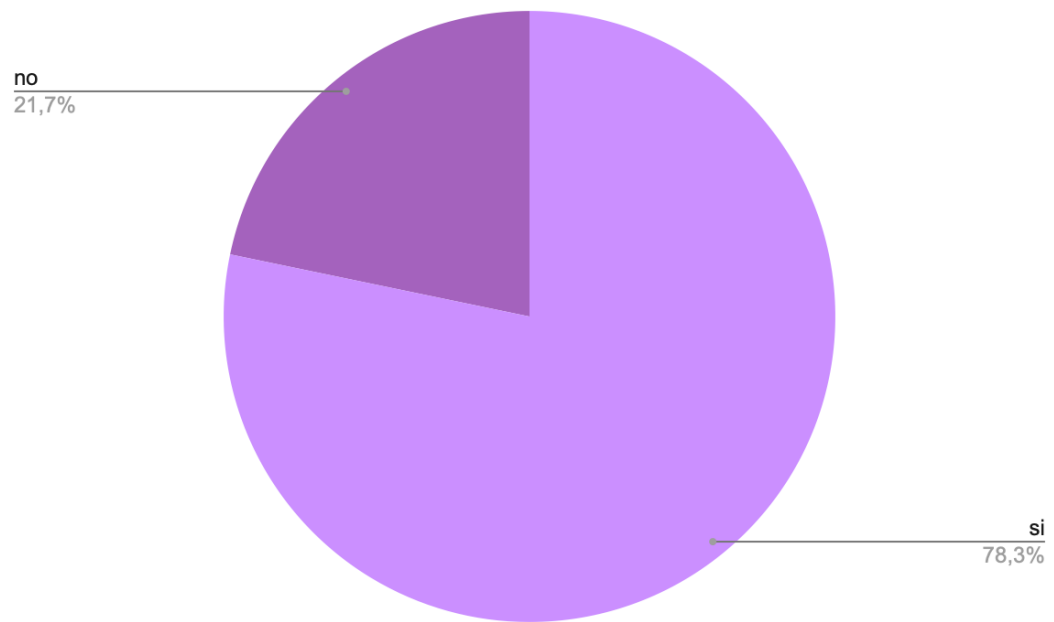

Figura 18: Estaries d'acord en que es donessin ajudes públiques a dones prostituïdes?

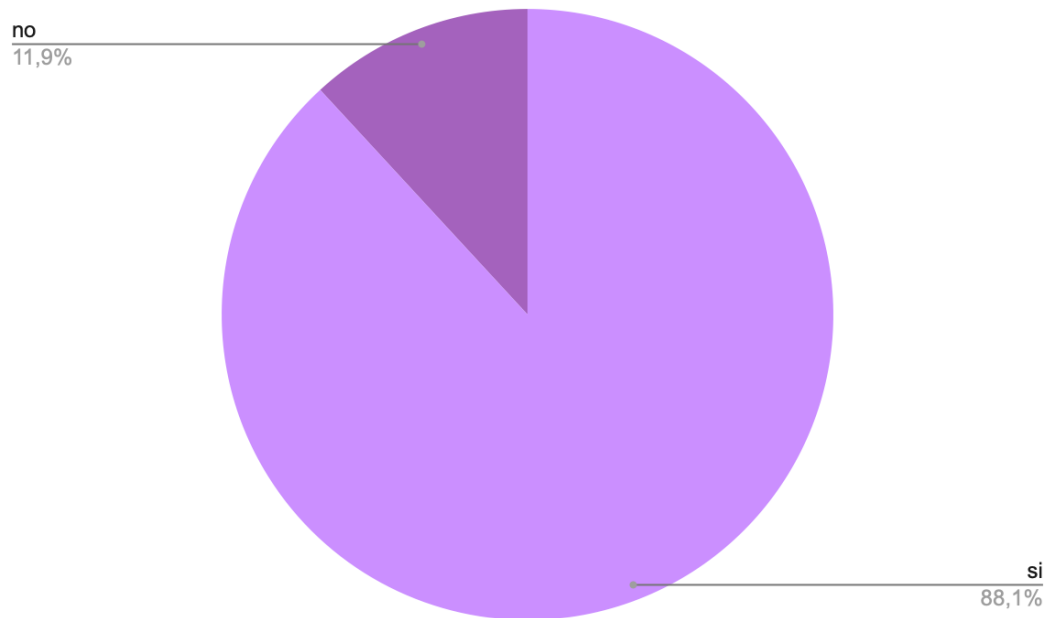

Figura 19: La prostitució no té cabuda en una societat que lluita per assolir la igualtat de dones i homes i per eradicar la violència de gènere.

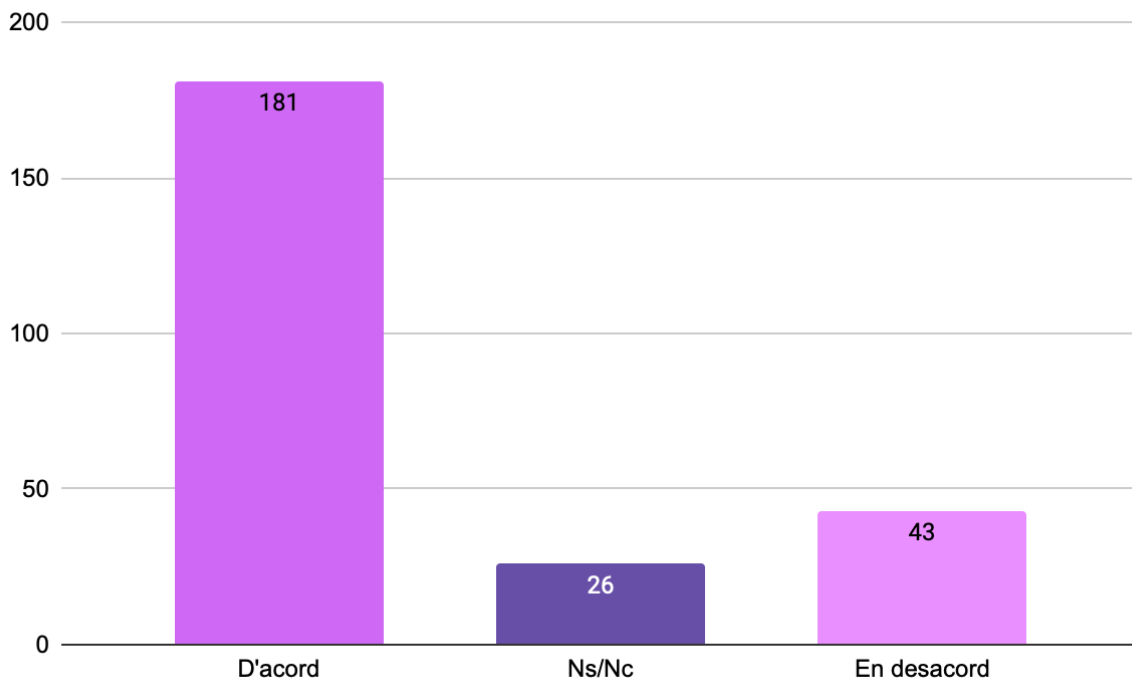

Figura 20: Tenir sexe és un dret

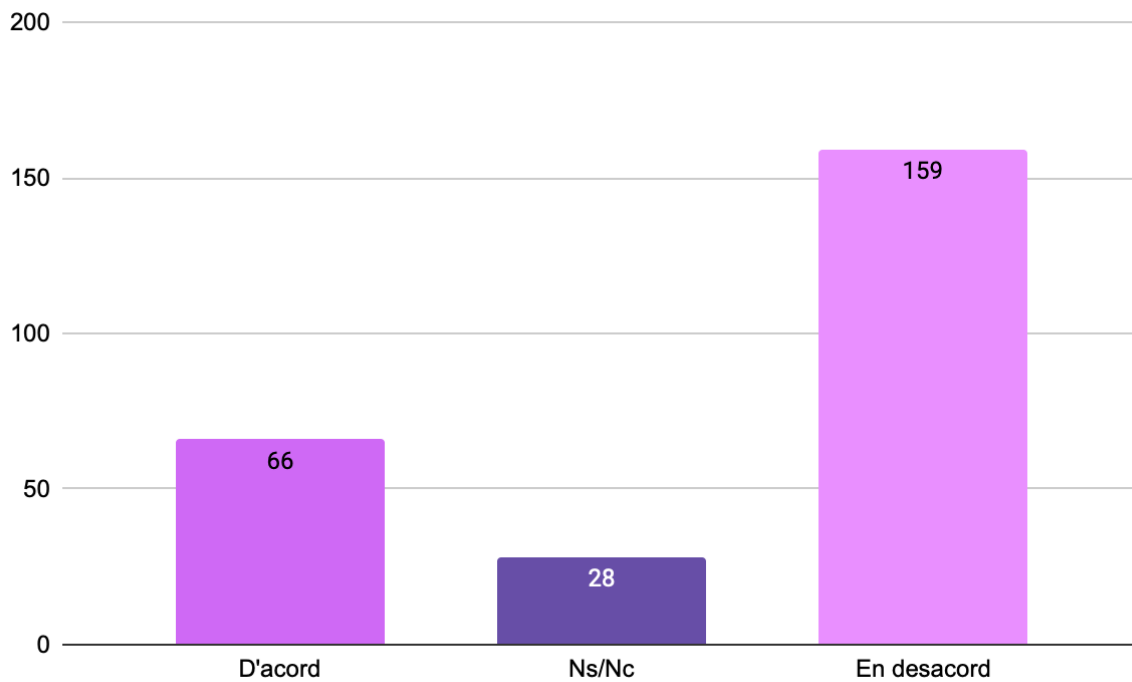

Figura 21: No podem parlar de lliure elecció quan l'individu es troba atravesat per opressions de classe, gènere, ètnia...

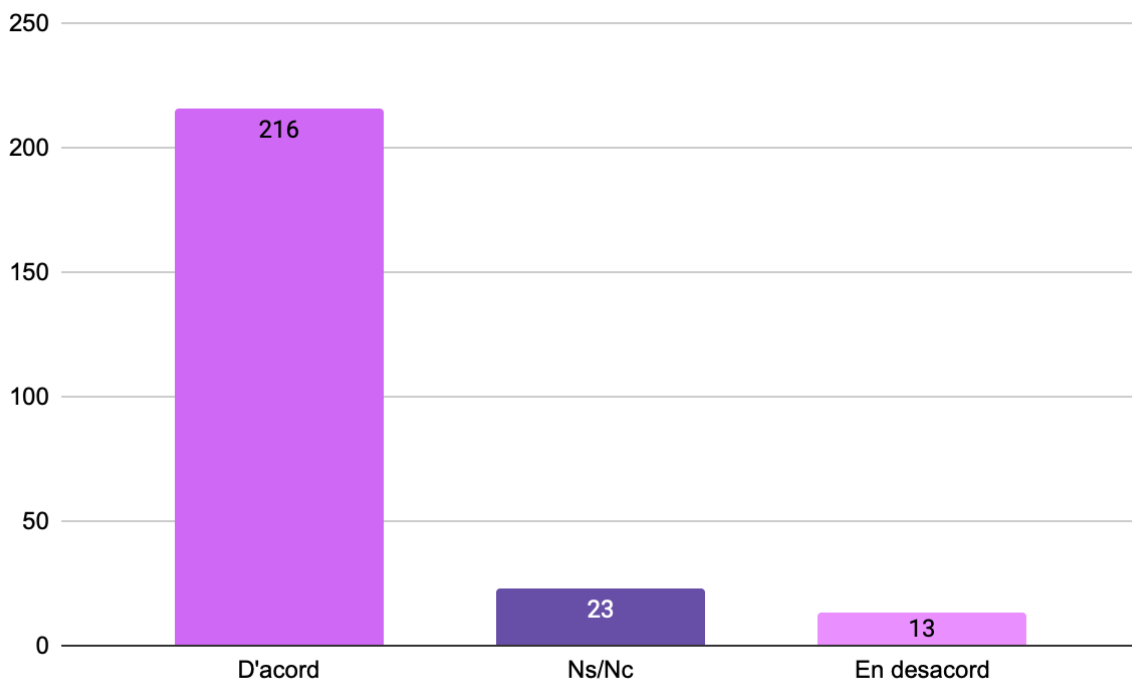

Figura 22: Les dones són lliures de fer el que vulguin amb el seu cos, prostituir-se és una opció més.

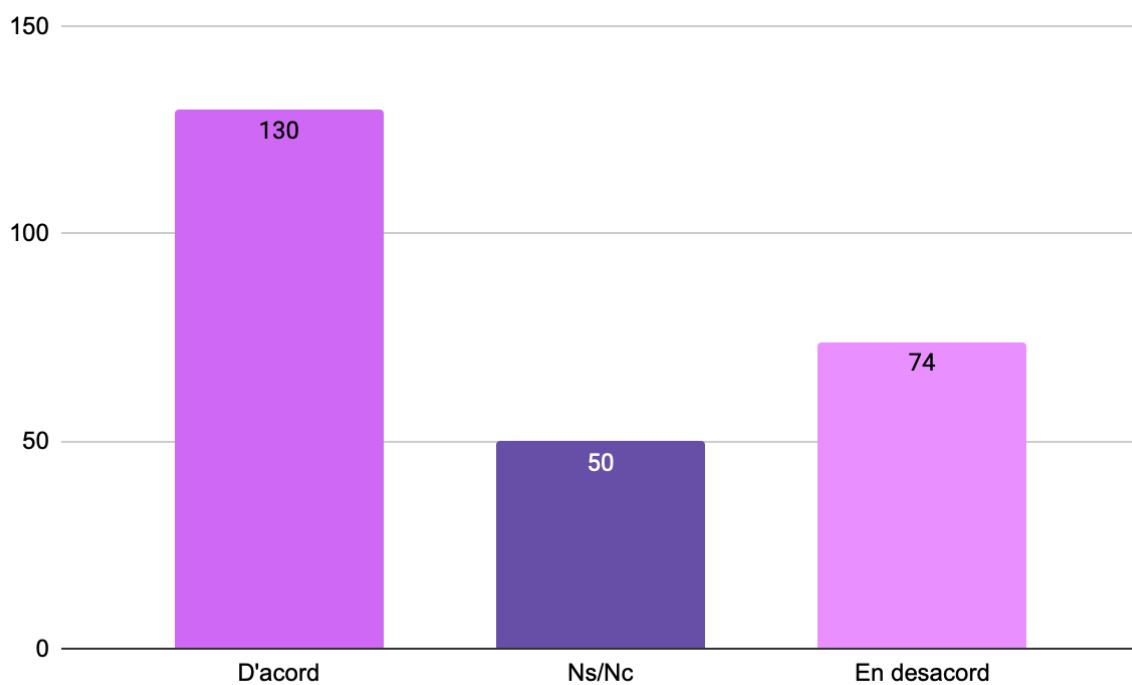

Figura 23: Si existeix una transacció econòmica ja no es pot parlar de consentiment.

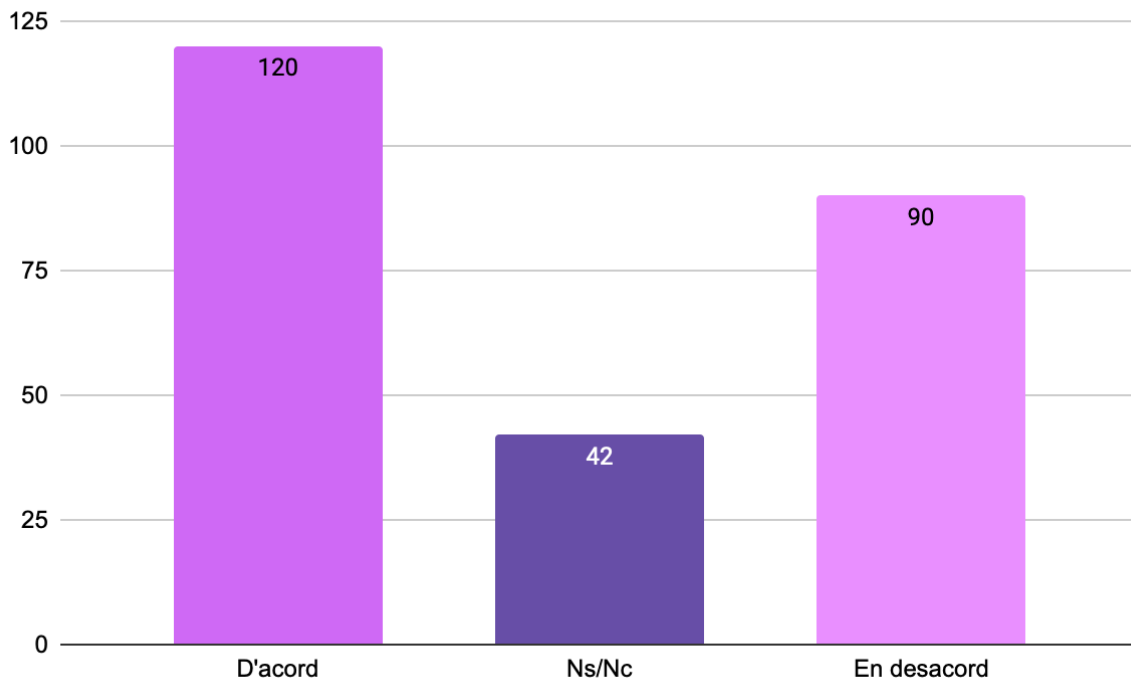

Figura 24: El sexe no només ha de ser consentit, sinó també desitjat

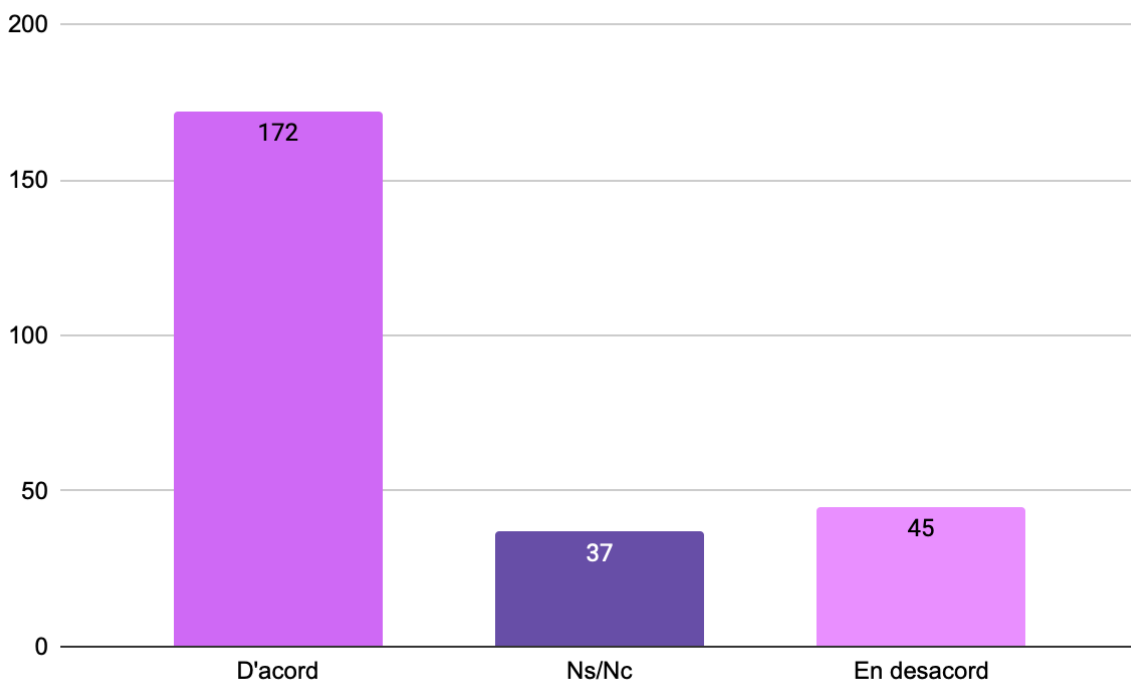

Figura 25: És tant culpable qui consumeix la prostitució com qui l'exerceix

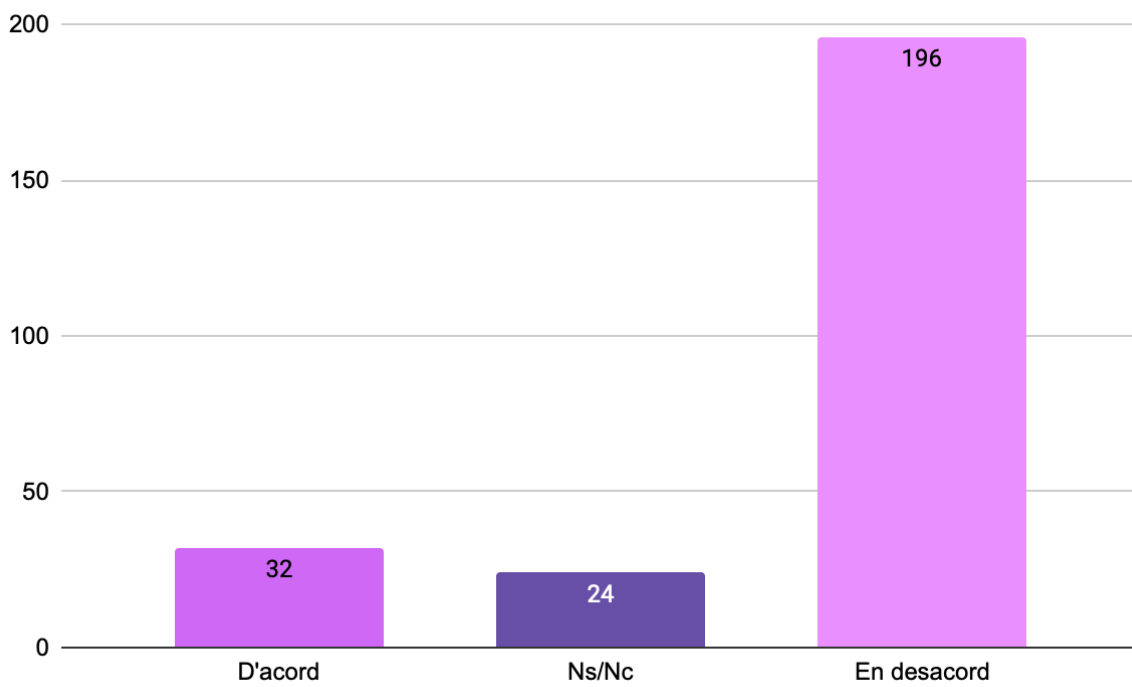

Figura 26: En la prostitució la dona es converteix en una mercaderia

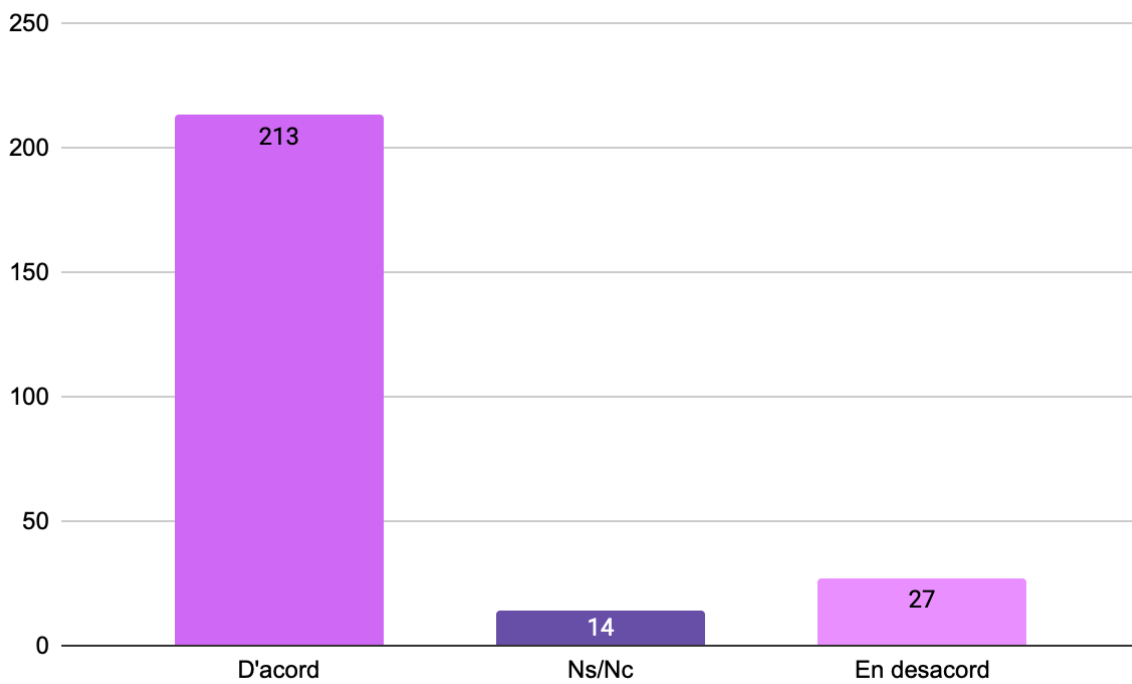

Figura 27: Estar a favor de la legalització de la prostitució és una posició progressista i "d'esquerres"

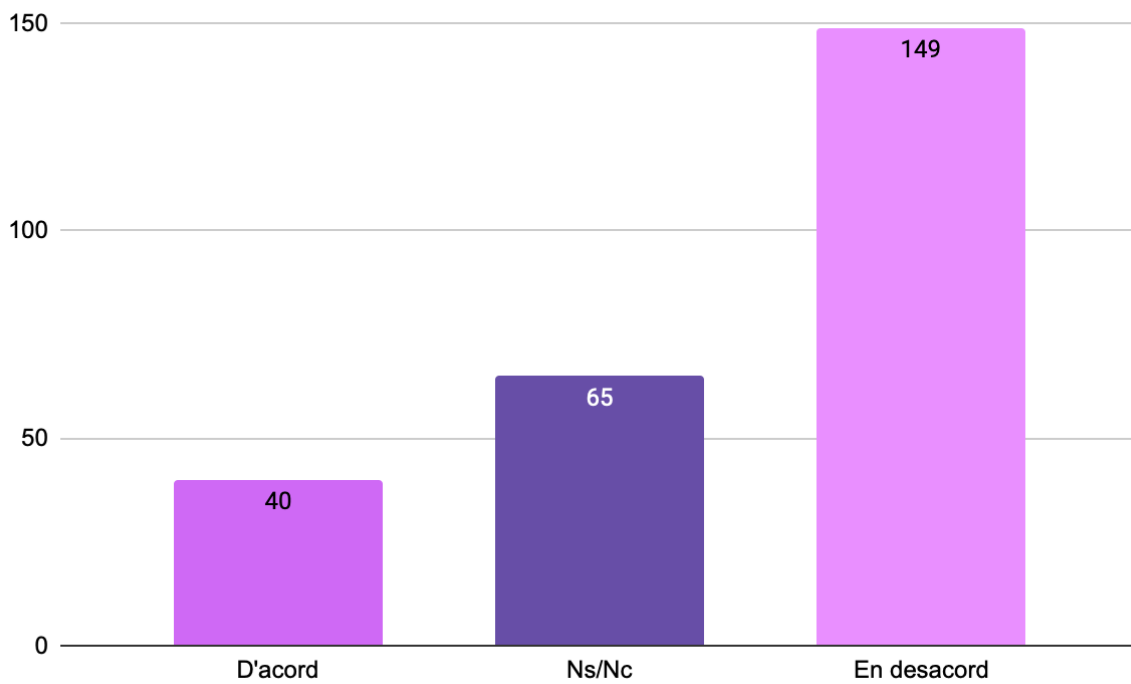

Figura 28: L'estat ha de perseguir als proxenetes i als puteros, però no a qui exerceix la prostitució

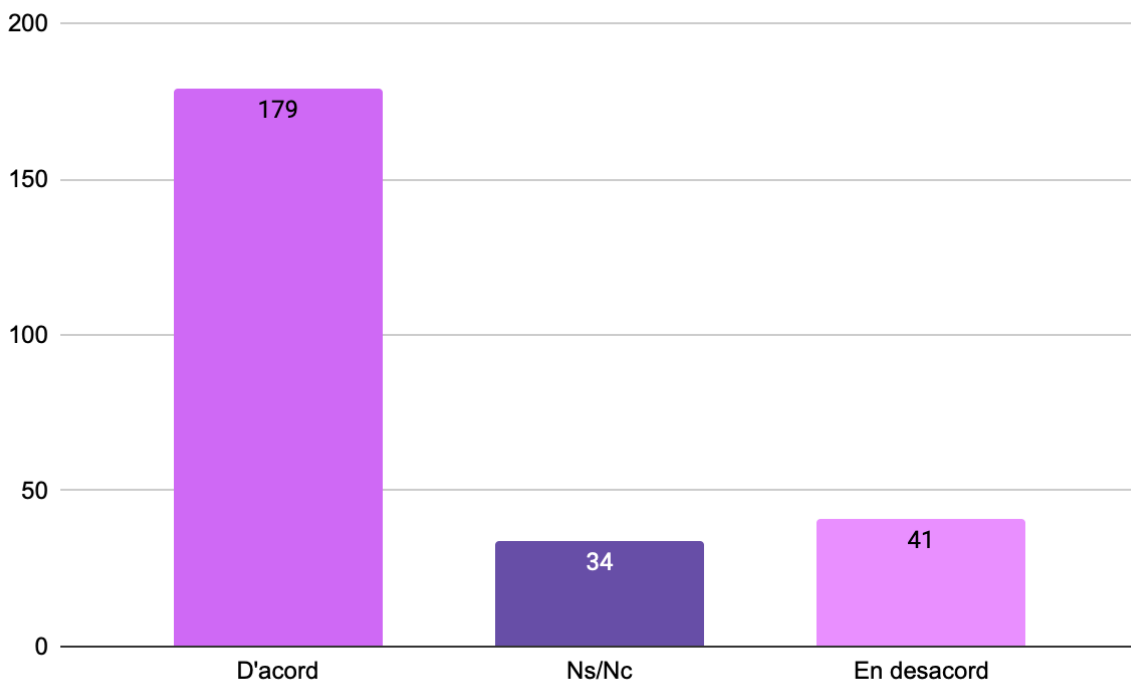

Figura 29: La prostitució és una forma de violència de gènere

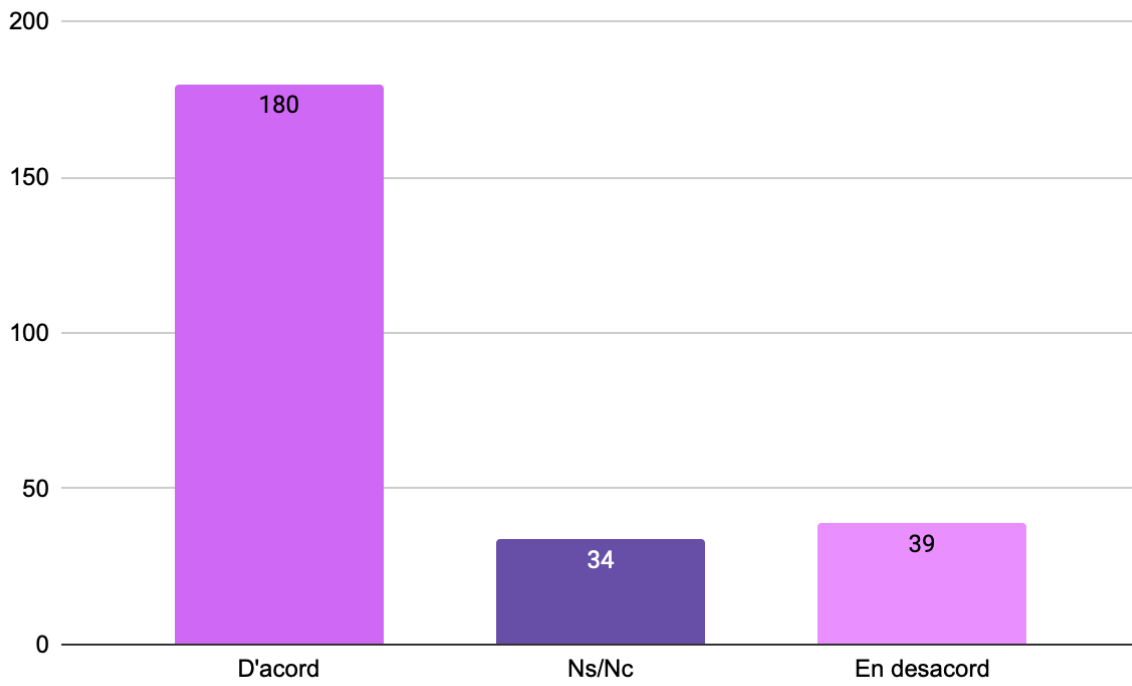

Figura 30: Prostituir-se és empoderant

Annex 3 - Anàlisi de l'enquesta

L'enquesta dissenyada ha estat distribuïda durant dues setmanes a través de diverses xarxes socials personals, obtenint una mostra de 253 enquestades. D'aquestes, un 63% han estat dones, mentre que un 36,72% han sigut homes i, el percentatge restant, persones no binàries (figura 1). Del total de persones enquestades, un 45.31% tenen entre 18 i 25 anys, conformant el grup d'edat més representat a l'enquesta. D'altre banda, les persones enquestades d'entre 51 i 65 anys representen el 28.13% de la mostra, mentre que aquelles d'entre 26 i 35, i 36 i 50, representen el 14.06% i l' 11,72% respectivament (figura 2).

Dels resultats de l'enquesta, destaca que un 54,12% de les persones enquestades perceben la prostitució com una forma més de violència de gènere, i se n'ha de penar el consum, no l'exercici. Tanmateix, un 34,51% afirmen que la prostitució és una feina, i per tant, ha de ser regulada i reconeguda jurídicament (figura 3). Addicionalment, existeix bastanta divisió pel que fa a la concepció moral de la prostitució; un 56,86% de les persones enquestades pensa que exercir-la no és immoral, vers al 43,14% que creu que sí (figura 4). Tot i això, una àmplia majoria (figures 6 i 7) assumeix que és immoral i degradant consumir prostitució.

Sobre la legislació de la prostitució a l'Estat, el 53,94% de les enquestades creuen que no hauria de ser una activitat legal, mentre que el 46,06% defensen que sí (figures 4 i 5).

Tanmateix, hi ha una opinió unànime pel que fa qui exerceix i qui consumeix en la indústria prostitucional: el 100% de les persones enquestades afirma que són els homes qui consumeixen prostitució i, les dones, les que l'exerceixen (figures 8 i 9). A més, la majoria pensen que les dones prostituïdes ho fan per necessitat econòmica o sota coacció (figura 10). Finalment, tan sols un petit percentatge de la mostra (un 16,41%) coneix a algú que hagi exercit la prostitució (figura 12), mentre que una considerable majoria (66,8%) afirma conèixer a algú que ha consumit prostitució (figura 13).

En addició, un percentatge important de la mostra no coneixia el model abolicionista (figura 14), però després de presentar-lo estarien d'acord amb que s'apliqués a Espanya (figura 15).

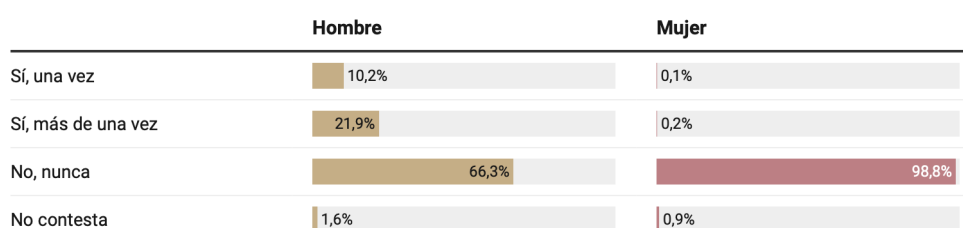
El 90,23% de les enquestades estarien d'acord en aplicar multes a puteros i proxenetes (figura 16), mentre que la dada es rebaixa força si preguntem per penes de presó, que només aproven un 78,26% (figura 17). Per acabar, un 88,14% estan d'acord amb oferir ajudes públiques a les víctimes de prostitució. ∴

Annex 4 - Anàlisi de la percepció social

Per tal de saber quina és la percepció social generalitzada a l'Estat Espanyol en matèria de prostitució, observarem les dades extretes de l'*Enquesta de Percepció Social de la Violència Sexual*²⁶ (2017) del CIS, l'*Enquesta Nacional de Salut Sexual*²⁷ (2008) del CIS i l'*Informe sobre el tràfic de persones*²⁸ (2020) de l'Oficina de Nacions Unides contra la Droga i el Delicte.

En primer lloc observem que, la gran majoria de dones, el 98,8%, afirmen no haver pagat mai per mantenir relacions sexuals, vers el 66,8% d'homes. Tanmateix, gairebé un terç dels homes (el 32,1%), reconeix haver pagat per mantenir relacions sexuals, i un 21,9% d'aquests afirmen haver-ho fet més d'un cop (CIS, 2008). Aquestes dades corroboren les nostres assumpcions anteriors sobre el biaix de gènere en el consum.

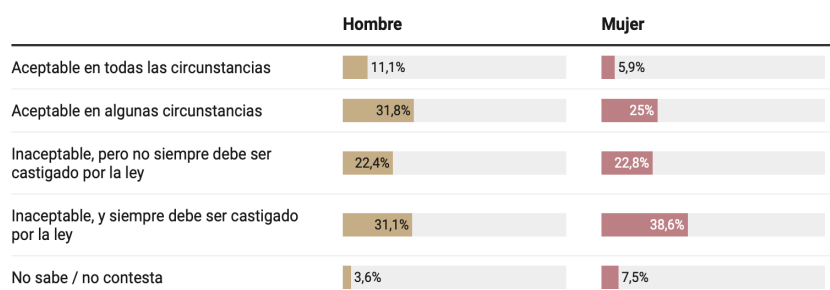
¿Ha pagado alguna vez por mantener relaciones sexuales?

Encuesta Nacional de Salud (2008) - Centro de Investigaciones Sociológicas

Seguidament, pel que fa a la percepció moral que es té sobre la prostitució, les dades mostren que la majoria d'homes (53,5%) i dones (61,4%) veuen inacceptable pagar a una dona per mantenir relacions sexuals. Tanmateix, existeix força desacord pel que fa a penar el consum. Mentre que la majoria de dones (38,6%) i homes (31,8%) troben que que la prostitució ha d'estar sempre penada per llei, un percentatge important de les persones enquestades pensa que el consum no sempre ha d'estar penat per llei (CIS, 2017).

Pagar a una mujer por mantener relaciones sexuales es...

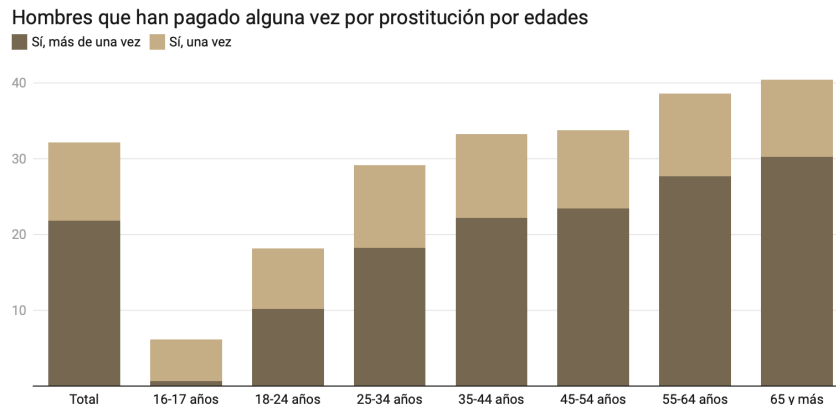
Encuesta de la Percepción Social de la Violencia Sexual (2017) - Centro de Investigaciones Sociológicas

²⁶ https://www.cis.es/cis/opencm/ES/2_bancondatos/estudios/ver.jsp?estudio=14354

²⁷ https://www.cis.es/cis/opencm/ES/1_encuestas/estudios/ver.jsp?estudio=9702

²⁸ https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/GLOTiP_2020_15jan_web.pdf

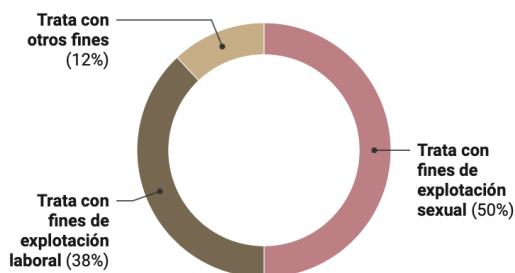
Si ens fixem en el perfil del consumidor, podem observar una tendència: a més edat, més habitual és el consum de prostitució. S'observa un gran increment del consum en arribar a la majoria d'edat, passant d'un 0,7% a un 10,2%. A la franja d'entre 25 i 34 anys s'observa també un fort increment, resultant que un 18,3% dels homes han consumit prostitució en més d'una ocasió, i segueix augmentant fins als 65 anys o més, on han consumit més d'un cop un 30% dels enquestats (CIS, 2017). Per tant, a més augmenta l'edat, més percentatge d'homes han consumit prostitució de forma recurrent,

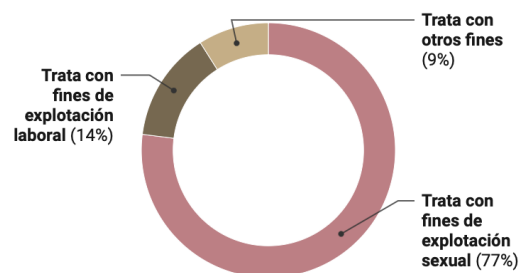
Encuesta Nacional de Salud (2008) - Centro de Investigaciones Sociológicas

Per acabar, si ens centrem en el perfil de la víctima, trobem que 9 de cada 10 víctimes del tràfic de persones són dones (67%) i nenes (25%), tal com indiquen les Nacions Unides. Així mateix, el 50% de les víctimes de tràfic de persones ho són amb fins d'explotació sexual. Si analitzem només total de dones la dada empitjora: el 77% de víctimes del tràfic de persones amb fins d'explotació sexual són dones (CIS, 2008).

El 50% de las víctimas de trata lo son con fines de explotación sexual

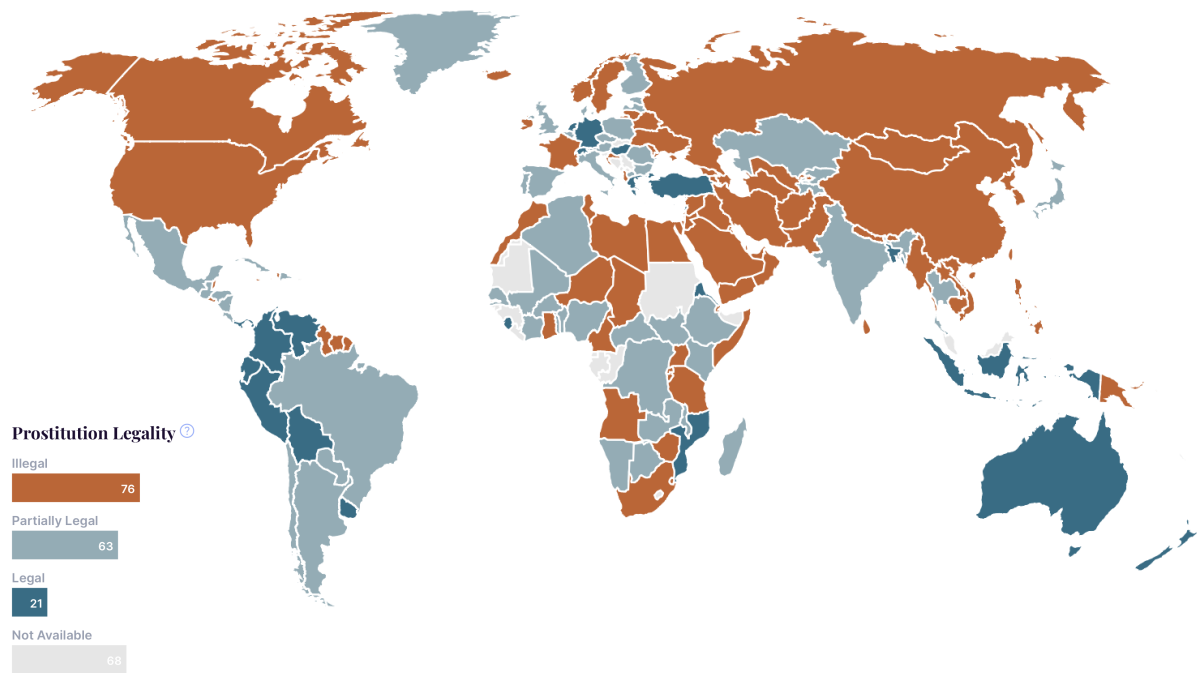

El 77% de las mujeres víctimas de trata lo son con fines sexuales

Informe sobre el tráfico de personas (2020) - United Nations Office of Drugs and Crime

Annex 5: Gràfic sobre la legislació de la prostitució

Wise Voter (2023). Countries where prostitution is legal.

extret de: <https://wisevoter.com/country-rankings/countries-where-prostitution-is-legal/#brazil>

El següent mapa mostra l'estat legislatiu de la prostitució a diversos estats a escala mundial. En color taronja es troben representats aquells països on la prostitució és il·legal i en blau clar aquells on és parcialment legal, és a dir, on està regulada però no completament legalitzada. A més, en blau fosc es troben representats aquells països on l'explotació sexual és completament legal, i en gris apareixen aquells estats dels quals no hi ha dades enregistrades.

Si ens fixem en la distribució del gràfic, a primera vista podem observar que a la majoria de països la prostitució és il·legal, tot i que no es fa distinció en si és un sistema prohibicionista o abolicionista. Tanmateix, si ens fixem en els països europeus, podem veure que hi ha una distribució heterogènia de les categories. Mentre que França i Irlanda apareixen en taronja, és a dir, que la prostitució és il·legal, la resta d'estats es troben entre la legalitat parcial i total. Pel que fa a Àsia, a la majoria dels països es tracta d'una pràctica il·legal, a excepció de l'Índia, la República del Kazakhstan, Tailàndia, Bangladesh, Malàisia i el Japó, principalment. Pel que fa al continent americà, es considera una clara diferència entre el nord, que prohibeix la prostitució, i el sud, on és majoritàriament legal o parcialment legal, a excepció de Guyana, la Guyana Francesa i el Surinam. Finalment, a Austràlia la prostitució és completament legal i a Àfrica existeix una situació força heterogènia entre estats, sense una tendència clara a primera vista.

Així doncs, a partir d'aquest mapa podem observar com la legislació de la prostitució no és una temàtica sobre la qual hi hagi consens en l'àmbit internacional, i en molts casos ni tan sols entre països

veïns. És per això que podem concloure que suposa debat social i polític encara per resoldre actualment.